

جمهوری اسلامی ایران
معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

مبانی و ضوابط توسعه گلخانه‌ها
دستورالعمل و مقررات اجرایی گلخانه‌ها
(نظام گلخانه‌ای کشور)

نشریه شماره ۴۷۲

وزارت جهاد کشاورزی
معاونت امور تولیدات گیاهی
دفتر امور گل و گیاهان زیستی و داروئی
<http://agron.agri-jihad.ir>

معاونت نظارت راهبردی
دفتر نظام فنی اجرایی
<http://tec.mpor.org.ir>

زمستان ۱۳۸۷

بسمه تعالیٰ

ریاست جمهوری

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

۱۰۰/۱۱۳۱۷۴

شماره :

۱۳۸۷/۱۱/۲۹

تاریخ :

بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران

موضوع :

دستورالعمل و مقررات اجرایی گلخانه‌ها (نظام گلخانه‌ای کشور)

به استناد آیین نامه استانداردهای اجرایی طرح‌های عمرانی، موضوع ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه و در چارچوب نظام فنی و اجرایی کشور (مصوبه شماره ۴۲۳۳۹/ت ۵۳۴۹۷)، مورخ ۱۳۸۵/۴/۲۰ هیأت محترم وزیران، به پیوست نشریه شماره ۴۷۲ دفتر نظام فنی اجرایی، با عنوان «دستورالعمل و مقررات اجرایی گلخانه‌ها (نظام گلخانه‌ای کشور)» از نوع گروه سوم ابلاغ می‌شود.

دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور، پیمانکاران و عوامل دیگر می‌توانند از این نشریه به عنوان راهنمای استفاده کنند و در صورتی که روش‌ها، دستورالعمل‌ها و راهنمایی بهتری در اختیار داشته باشند، رعایت مفاد این بخشناهه الزامی نیست.

عوامل یاد شده باید نسخه‌ای از دستورالعمل‌ها، روش‌ها یا راهنمایی‌ای جایگزین را به دفتر نظام فنی اجرایی ارسال کنند.

امیر منصور برقعی

معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

اصلاح مدارک فنی

خواننده گرامی

دفتر نظام فنی اجرایی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور، با استفاده از نظر کارشناسان برجسته مبادرت به تهیه این نشریه کرده و آن را برای استفاده به جامعه مهندسی کشور عرضه نموده است. با وجود تلاش فراوان، این اثر مصون از ایرادهایی نظیر غلطهای مفهومی، فنی، ابهام، ایهام و اشکالات موضوعی نیست.

از این‌رو، از شما خواننده گرامی صمیمانه تقاضا دارد در صورت مشاهده هرگونه ایراد و اشکال فنی مراتب را به صورت زیرگزارش فرمایید:

- ۱- شماره بند و صفحه موضوع مورد نظر را مشخص کنید.
- ۲- ایراد مورد نظر را به صورت خلاصه بیان دارید.
- ۳- در صورت امکان متن اصلاح شده را برای جایگزینی ارسال نمایید.
- ۴- نشانی خود را برای تماس احتمالی ذکر فرمایید.

کارشناسان این دفتر نظرهای دریافتی را به دقت مطالعه نموده و اقدام مقتضی را معمول خواهند داشت.
پیش‌آپیش از همکاری و دقت نظر جنابعالی قدردانی می‌شود.

نشانی برای مکاتبه: تهران، میدان بهارستان، خیابان صفی‌علی‌شاه، مرکز تلفن ۳۳۲۷۱، دفتر نظام فنی اجرایی

Email: tsb.dta@mporg.ir

web: <http://tec.mporg.ir/>

بسمه تعالی

پیشگفتار

رشد سریع اقتصادی و فرهنگی، رشد جمعیت، محدودیت آب و خاک، نیاز جامعه به مواد غذایی، وجود بازارهای بزرگ مصرف و علاقه مندی به تولید محصولات خارج از فصل در سالهای اخیر موجب توسعه کشت محصولات گلخانه‌ای شده است.

از آنجا که افزایش کارآمدی طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری با رویکرد سیستمی، فرایندی، نتیجه‌گرا و دستیابی به سیستم کنترل کیفی، مناسب با شرایط اقتصادی و اجتماعی و اقلیمی کشور از اهداف قانون برنامه چهارم توسعه است، لذا معاونت نظارت راهبردی ریاست جمهوری حسب وظیفه قانونی وفق ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه و آیین نامه استانداردهای اجرایی طرح‌های عمرانی مصوب ۳۰ تیر ماه ۱۳۵۲ هیات وزیران و در چارچوب نظام فنی اجرایی کشور (مصطفوی شماره ۴۲۳۳۹ / ت ۳۳۴۹۷ ه مورخ ۱۳۸۵/۴/۲۰ هیات محترم وزیران) با پیشنهاد معاونت امور تولیدات گیاهی وزارت جهاد کشاورزی، تدوین ضوابط طراحی و دستورالعمل و مقررات اجرایی گلخانه‌ای کشور را در دستور کار خود قرار داده است.

نشریه حاضر در جلسات متعدد کارشناسی توسط کارشناسان معاونت امور تولیدات گیاهی وزارت جهاد کشاورزی و با همکاری دفتر نظام فنی اجرایی نهایی شده است.

این مقررات شامل کلیه دستورالعمل‌ها، مقررات اجرایی و فرآیندهای تهیه و تصویب طرحها و احداث گلخانه‌ها و مجتمع‌های گلخانه‌ای در شرایط فعلی کشور می‌باشد که در راستای مقررات ملی کشاورزی تهیه و تدوین گردیده است. در اینجا باید گفت که مقررات ملی کشاورزی به طور کلی باید مجموعه‌ای از ضوابط فنی اجرایی و حقوقی باشد که بتواند علاوه بر نگاه ویژه به مسائل اقتصادی و اجتماعی عملیات فنی از کاشت تا برداشت و مسائل بازار را پوشش دهد. این مقررات باید بتواند روابط ارائه دهنده‌گان خدمت (مهندسين کشاورزی) و گیرنده‌گان خدمات را سامان داده و رعایت آن باید در تمام مراحل کشاورزی به طور اعم الزامی باشد. تهیه این مقررات به نحوی باید باشد که از طریق آنها بتوان حداقل بهره‌دهی مناسب، سلامت محصول، صرفه اقتصادی بهره برداران و ثروت ملی را فراهم نمود.

معاونت نظارت راهبردی از تمامی کارشناسان و نماینده‌گان دستگاه‌های اجرایی که به نحوی در تهیه و تدوین این مجموعه همکاری داشته‌اند تشکر و قدرانی می‌کند.

معاون نظارت راهبردی

زمستان ۱۳۷۸

بسمه تعالی

شرایط اقلیمی ایران از نظر محدودیت منابع آب شیرین، فراوانی نور خورشید و موقعیت آب و هوایی گوناگون، بهره‌گیری بهینه از این منابع را در دستور کار این معاونت قرار می‌دهد. مزایای متعدد پرورش گلخانه‌ای گیاهان از جمله نیاز به آب و زمین کمتر و امکان کشت و پرورش در تمام طول سال و فضولی که گیاهان در فضای آزاد قابل کشت نیستند و همچنین وجود فارغ التحصیلان متخصص در بخش کشاورزی توجه بیش از پیش به این فعالیت را مشخص می‌سازد. موفقیت و یا شکست بهره‌برداری از شرایط کشت گلخانه‌ای در گرو استفاده صحیح از شرایط اقلیمی، سازه و ساختمان مناسب گلخانه، انتخاب گیاهان مناسب برای کشت، اطلاع از بذر و شرایط تکثیر گیاهان، استفاده مناسب از کود و سموم دفع آفات و نیز به کار بردن درست منابع مالی است. لذا می‌توان با آموزش نیروی کار و توسعه کشت محصولات گلخانه‌ای، علاوه بر بهره وری بیشتر از منابع آب و نهاده‌های کشاورزی و استفاده بهینه از منابع خاک، امکان تولید محصولاتی با کیفیت بهتر و ایجاد اشتغال پایدار به خصوص برای فارغ التحصیلان رشته‌های مرتبط کشاورزی را میسر کرد.

محمد رضا جهانسوز

معاون وزیر در امور تولیدات گیاهی

دستورالعمل و مقررات اجرایی گلخانه‌های کشور (نظام گلخانه‌ای کشور)

نشریه شماره ۴۷۲

تهیه کنندۀ:

دفتر امور گل و گیاهان زینتی و دارویی، وزارت جهاد کشاورزی

بررسی کنندگان:

- معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری:

معاون دفتر نظام فنی اجرایی، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری	آقای مهندس علیرضا دولتشاهی
رئیس گروه آب، کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست مسئول دفتر نظام فنی اجرایی،	آقای مهندس خشایار اسفندیاری
معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری	آقای مهندس ساناز سرافراز
مشاور دفتر نظام فنی اجرایی	خانم مهندس میر بهروز غیبی

- دفتر امور گل و گیاهان زینتی و دارویی:

مدیرکل دفتر امور گل و گیاهان زینتی و دارویی، وزارت جهاد کشاورزی	آقای مهندس میر بهروز غیبی
---	---------------------------

- سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران:

معاون برنامه ریزی اشتغال و توسعه تشكیلهای تخصصی	آقای مهندس ایرج سالاری
رئیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان تهران	آقای مهندس شاهرخ رمضان نژاد

تصویب کنندگان:

معاون دفتر نظام فنی اجرایی، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری	آقای مهندس علیرضا دولتشاهی
مدیرکل دفتر امور گل و گیاهان زینتی و دارویی	آقای مهندس میر بهروز غیبی
رئیس گروه آب، کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست مسئول دفتر نظام فنی اجرایی،	آقای مهندس خشایار اسفندیاری
معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری	

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
	۱- فصل اول (مقررات عمومی)
۳	۱-۱- تعاریف
۳	۱-۱-۱- دستورالعمل
۳	۱-۱-۲- دستورالعمل های فنی
۳	۱-۱-۳- مقررات
۳	۱-۱-۴- طراحی
۳	۱-۱-۵- مبانی طراحی
۳	۱-۱-۶- معیارهای طراحی
۳	۱-۱-۷- معیارهای فنی
۳	۱-۱-۸- مقررات فنی
۴	۱-۱-۹- ایمنی
۴	۱-۱-۱۰- توجیه اقتصادی
۴	۱-۱-۱۱- ناظارت
۴	۱-۱-۱۲- بهره برداری
۴	۱-۱-۱۳- گلخانه
۴	۱-۱-۱۴- گلخانه آموزشی
۴	۱-۱-۱۵- گلخانه تحقیقاتی
۴	۱-۱-۱۶- گلخانه تفریحی
۵	۱-۱-۱۷- گلخانه تجاری
۵	۱-۱-۱۸- واحد تولید و پرورش قارچ خوراکی
۵	۱-۱-۱۹- مدیریت گلخانه یا واحد پرورش قارچ خوراکی
۵	۱-۱-۲۰- متقاضی احداث واحد پرورش قارچ خوراکی
۵	۱-۱-۲۱- مهندس
۵	۱-۱-۲۲- مسئول فنی
۶	۱-۱-۲۳- مهندس ناظر
۶	۱-۱-۲۴- مهندس مشاور
۶	۱-۱-۲۵- پیمانکار
۶	۱-۱-۲۶- ارجاع کار
۷	۱-۱-۲۷- گلخانه دار
۷	۱-۱-۲۸- موافقت اولیه
۷	۱-۱-۲۹- پروانه
۷	۱-۱-۳۰- پروانه تاسیس

صفحه	عنوان
۷	-۳۱-۱-۱- پروانه بهره برداری
۷	-۳۲-۱-۱- مجوز
۸	-۳۳-۱-۱- مجوز توسعه
۸	-۳۴-۱-۱- مجوز بهسازی و نوسازی
۸	-۳۵-۱-۱- مجوز تغییر کشت
۸	-۳۶-۱-۱- گواهی ابطال پروانه فعالیت
۸	-۳۷-۱-۱- سازمان
۹	۲- وظایف کمیسیونها و کمیته ها
۹	-۱-۲-۱- ستاد اجرایی تولیدات گلخانه ای و قارچ های خوراکی کشور
۹	-۱-۲-۱- وظایف ستاد اجرایی تولیدات گلخانه ای کشور
۹	-۲-۲-۱- ستاد اجرایی محصولات گلخانه ای در استان
۱۰	-۱-۲-۲-۱- وظایف ستاد اجرایی محصولات گلخانه ای سازمان جهاد کشاورزی استان
۱۰	-۲-۲-۲-۱- کمیته فنی صدور انواع پروانه های گلخانه ای استان
۱۱	-۳-۲-۲-۱- وظایف کمیته فنی صدور انواع پروانه های گلخانه ای استان
۱۱	۳- روند صدور پروانه ها
۱۱	-۱-۳-۱- پروانه تاسیس
۱۲	-۲-۳-۱- پروانه بهره برداری
۱۲	-۳-۳-۱- مجوز توسعه
۱۳	-۴-۳-۱- مجوز بهسازی و نوسازی
۱۳	-۵-۳-۱- مجوز تغییر کشت
۱۴	۴- شرایط زمین، آب، برق و سوخت
۱۴	-۱-۴-۱- زمین
۱۵	-۲-۴-۱- آب
۱۵	-۳-۴-۱- برق
۱۵	-۴-۴-۱- سوخت

۲- فصل دوم (ضوابط عمومی)

۱۹	۱- مدارک عمومی
۱۹	-۱-۱-۲- مدارک مربوط به زمین
۲۰	-۲-۱-۲- مدارک مربوط به شناسائی محل
۲۰	-۳-۱-۲- مدارک مربوط به تامین آب
۲۰	-۴-۱-۲- مدارک مربوط به تامین انرژی

صفحهعنوان

۲۰	- گاز ۲-۴-۱-۲
۲۰	- نفت گاز (گازوئیل) ۳-۴-۱-۲
۲۰	- مدارک مربوط به متقاضی صدور پروانه برای تولید محصولات گلخانه‌ای یا قارچ خوراکی ۵-۱-۲
۲۱	- حداقل های سطح و تولید برای احداث گلخانه و واحدهای پرورش قارچهای خوراکی ۶-۱-۲
۲۱	- گلخانه ها ۱-۶-۱-۲
۲۱	- واحد پرورش قارچ خوراکی ۲-۶-۱-۲
۲۲	- آموزش ۲-۲
۲۳	- تعهدات ۳-۲

۳- فصل سوم (مقررات فنی)

۲۷	- مقررات فنی ۱-۳
۲۷	- گلخانه ۱-۱-۳
۲۷	- موارد فنی قبل از ساخت گلخانه ۱-۱-۱-۳
۲۷	- موارد فنی در حین ساخت گلخانه ۲-۱-۱-۳
۲۸	- موارد فنی داخل گلخانه ۳-۱-۱-۳
۲۸	- موارد فنی تجهیزات و تأسیسات ۴-۱-۱-۳
۳۴	- موارد فنی بستر کشت ۱-۱-۳
۳۶	- واحد پرورش قارچ خوراکی ۲-۱-۳
۳۶	- موارد فنی قبل از ساخت واحد پرورش قارچ خوراکی ۱-۲-۱-۳
۳۶	- موارد فنی در حین ساخت واحد پرورش قارچ خوراکی ۲-۲-۱-۳
۳۸	- موارد فنی داخل واحدهای پرورش قارچ های خوراکی ۳-۲-۱-۳
۳۹	- موارد فنی تاسیسات و تجهیزات ۴-۲-۱-۳
۴۱	- موارد فنی بستر کشت قارچهای خوراکی ۵-۲-۱-۳
۴۲	- سیستم بهداشتی ۶-۲-۱-۳
۴۳	- بیمه ۷-۲-۱-۳
۴۴	- ضوابط لازم برای احداث واحد مستقل کمپوست سازی قارچ خوراکی ۸-۲-۱-۳
۴۴	- سیستم های گلخانه ای ۲-۳

۴- فصل چهارم (مجتمع گلخانه ای)

۴۷	- مجتمع گلخانه ای ۴-۱
----	-----------------------

عنوان	
	۵- فصل پنجم (ضمائیم)
الف - فرمها	
۵۳	فرم شماره ۱ - درخواست صدور پروانه (واحد گلخانه)
۵۴	فرم شماره ۱ - درخواست صدور پروانه (واحد پرورش قارچ خوارکی)
۵۵	فرم شماره ۲ - تعهدنامه (واحد گلخانه)
۵۶	فرم شماره ۲ - تعهدنامه (واحد پرورش قارچ خوارکی)
۵۷	فرم شماره ۳ - گواهی پایان کار گلخانه
۵۸	فرم شماره ۳ - گواهی پایان کار واحد پرورش قارچ خوارکی
۶۰	فرم شماره ۴ - فرم اعلام نوافص در حین اجرای پروژه
۶۲	ب - نمونه (پروانه ها و مجوزها)
۶۳	موافقت اولیه
۶۴	پروانه تاسیس
۷۰	پروانه بهره برداری
۷۳	مجوز تغییر کشت
۷۹	مجوز توسعه
۸۲	مجوز بهسازی و نوسازی
۸۵	منابع مورد استفاده
۹۱	

فهرست جداول

عنوان	صفحه
۲۱	جدول ۱-۲ - حداقل فاصله گلخانه ها از عوارض طبیعی، تاسیسات، مناطق مسکونی، راهها
۲۲	جدول ۲-۲ - حداقل فاصله واحدهای قارچ خوارکی باعملیات کمپوست سازی از ....
۲۲	فواصل واحدهای پرورش قارچ خوارکی تا مراکز -جدول ۳-۲ آلوده کننده
۳۰	جدول ۱-۳ - مساحت اینیه مورد نیاز متناسب با طرح و مساحت واحد گلخانه ای
۳۷	مساحت اینیه مورد نیاز در واحد های پرورش قارچ جدول ۲-۳
۸۹	جدول ضمیمه شماره ۱ مقایسه سه نوع سیستم کشت هیدروپونیک
۹۰	جدول ضمیمه شماره ۲ جدول کمی و کیفی آب و خاک در گلخانه ها

فصل ١

مقررات عمومی

۱-۱- تعاریف

۱-۱-۱- دستورالعمل (Instruction)

مجموعه روش‌ها و دستوراتی است که برای انجام یک کار مشخص تدوین می‌گردد و رعایت آن الزامی است.

۱-۱-۲- دستورالعمل‌های فنی (Technical Instruction)

مجموعه‌ای از مشخصات فنی، روش‌ها و ضوابطی می‌باشد که بر اساس اصول علمی و فنی موجود در کشور و جهان با توجه به شرایط اقلیمی، زیست محیطی، اقتصادی، اجتماعی و برای بهبود کیفیت طراحی، اجرا، نگهداری و بهره‌برداری طرح‌ها تهیه و تدوین می‌شود.

۱-۱-۳- مقررات (Regulation)

به معنی عام شامل قوانین، مصوبات، بخشنامه‌ها و هر چه که ضمانت اجرایی داشته باشد، می‌باشد.

۱-۱-۴- طراحی (Design)

فرآیند ترکیب ایده‌ها با نیازها و ارائه آن به صورت شماتیک یا نقشه همراه با مشخصات و دستورالعمل‌های لازم به منظور اجرای آن، اطلاق می‌گردد.

۱-۱-۵- مبانی طراحی (Bases of Design)

عبارت است از حصول اینمنی، قابلیت بهره‌برداری و عملکرد مطلوب طرح در شرایط اقلیم‌های مناسب و بکارگیری استانداردهای ذیربطری

۱-۱-۶- معیارهای طراحی (Design Criteria)

مجموعه ضوابط فنی هستند که قضاوت و تصمیم گیری‌های طراحی برآنها استوار می‌گردد.

۱-۱-۷- معیارهای فنی (Technical Criteria)

معیارها، استانداردها و ضوابط فنی، عبارتند از مجموعه‌ای از مشخصات فنی، روش‌ها، ضوابط و دستورالعمل‌های فنی که بر اساس اصول علمی و فنی موجود در کشور و جهان، تهیه و تدوین می‌شوند.

۱-۱-۸- مقررات فنی (Technical Regulation)

مجموعه مقررات پذیرفته شده و مدونی است که در برگیرنده استانداردها و مشخصات فنی بوده و جنبه عمومی دارد و بدان استناد می‌شود.

(Safety) ۱-۹-۱-۱

ایمنی یکی از جنبه های کیفیت است که در آن احتمال خطر آسیب (به اشخاص) یا خسارت مادی به میزان قابل قبولی محدود می شود.

(Economic Feasibility) ۱-۱۰-۱-۱

بررسی طرح پیشنهادی به منظور اطمینان از این که در آمدهای پیش بینی شده بیشتر از هزینه های برآورد شده است.

(Supervision) ۱-۱۱-۱-۱

مجموعه خدمات و اقداماتی است که برای کنترل و حصول اطمینان از صحت اجرای کار طبق استاد و مدارک قرارداد انجام می شود.

(Utilization) ۱-۱۲-۱-۱

بهره برداری به فعالیتهای اطلاق می شود که به ما اطمینان می دهد که عملکرد طرحها طبق دستورالعمل تهیه شده به وسیله طراح بوده و اهداف طرح برآورده شده است.

(Greenhouse) ۱-۱۳-۱-۱

گلخانه عبارت است از چارچوب یا اسکلتی با پوشش شفاف قابل نفوذ نسبت به نور که در آن با کنترل عوامل اصلی تولید (نور، دما، رطوبت و دی اکسید کربن) و نهاده های مؤثر بر رشد و نمو گیاه امکان تولید مطلوب محصولات مختلف کشاورزی و باگبانی فراهم گردیده و می توان گیاه را در مقابل خسارات عوامل نامساعد حفظ کرد.

(Training G.) ۱-۱۴-۱-۱

گلخانه ای است مجهز به کلیه تأسیسات سرمایشی، گرمایشی، آبیاری و تجهیزات کنترل عوامل محیطی که دارای فضای تردد بالا جهت آموزش کشت و کار محصولات گلخانه ای در کلیه فصول سال، می باشد.

(Research G.) ۱-۱۵-۱-۱

گلخانه ای است با سیستم کنترل دقیق پارامترهای محیطی و کنترل آفات و بیماریها که در آن امکان ثبت (رکورد) اطلاعات داخل گلخانه مهیا می باشد. در داخل این گلخانه، اتاقها و یا گلخانه های کوچکتری به منظور انجام همزمان چند آزمایش فراهم شده است.

۱-۱-۱۶- گلخانه تاریخی

این نوع گلخانه ها با اشکال متنوع و با استفاده از انواع پوشش ها در ابعاد کوچک جهت سرگرمی و یا تولید ایجاد می شود.

۱۷-۱- گلخانه تجاری

این نوع گلخانه دارای اسکلت و پوشش مناسب با اقلیم منطقه و نوع محصول تولیدی بوده و دارای سطوح وسیعتر نسبت به سایر گلخانه ها برای تولیدات مختلف می باشد و امكان استفاده از آن در تمام فصول سال وجود دارد.

تذکر: بحث های صورت گرفته در نظام گلخانه مربوط به گلخانه های تجاری برای تولید محصولات گلخانه ای و واحد های اقتصادی پرورش قارچ خوراکی می باشد.

۱۸-۱- واحد تولید و پرورش قارچ خوراکی

عبارت است از سالن های تولید و اینبیه مورد نیاز تولید و پرورش قارچ خوراکی که بطور استاندارد و با رعایت ضوابط فنی مربوطه احداث گردیده است و امكان تامین شرایط محیطی مورد نیاز (دما، رطوبت نسبی و دی اکسید کربن) را برای قارچ فراهم می نماید.

۱۹-۱- مدیریت گلخانه (Greenhouse management) یا واحد پرورش قارچ خوراکی (management)

عبارت است از برنامه ریزی، هدایت و کنترل کلیه عملیات مربوط به کاشت، داشت و برداشت محصول مناسب.

۲۰-۱- متقارضی احداث واحد پرورش قارچ خوراکی

شخص حقیقی یا حقوقی است که براساس شرایط مندرج در گردش کار صدور پروانه تاسیس و بهره برداری واحد های پرورش قارچ خوراکی، برای احداث واحد قارچ خوراکی اقدام می نماید.

۲۱-۱- مهندس

فرد متخصص دارای گواهینامه در رشته مشخصی برای انجام خدمات طراحی (کشاورزی، منابع طبیعی، محیط زیست و فضای سبز)، نظارت ، ساخت، بهره برداری و نگهداری می باشد. توانایی تخصصی مهندس می باشد توسعه سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی مورد تأیید قرار گیرد.

۲۲-۱- مسئول فنی

مسئول فنی، مهندس دارای گواهینامه رشته های مرتبط با تولید محصولات گلخانه ای و پرورش قارچ های خوراکی و دارای رتبه از سازمان نظام مهندسی که با گذراندن دوره های کارورزی عملی، مهارت و تخصص خدمات مهندسی تولید و نگهداری محصولات گلخانه ای و قارچ را کسب، و از سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، گواهینامه مسئول فنی دریافت نموده باشد.

مسئول فنی مسئولیت اجراء و کنترل شاخص های تولید محصولات گلخانه ای و پرورش قارچ و رعایت استانداردها و معیارهای اصول صحیح مهندسی کشاورزی ابلاغی از سوی نظام مهندسی را بر عهده دارد.

تبصره: در مورد مسئول فنی واحد پرورش قارچ خوراکی فارغ التحصیل صنایع غذایی را نیز شامل می گردد.

۱-۱-۲۳- مهندس ناظر

شخصی حقیقی دارای رتبه و صلاحیت حرفه ای از معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری یا سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی است که برای انجام نظارت فنی بر عملیات اجرائی به منظور اطمینان از تطابق نقشه ها و مشخصات فنی از ابتدا و در حین عملیات اجرایی از طرف سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی به مقاضی معرفی می گردد.

تبصره: در مورد طرحهایی که اعتبارات آنها از محل طرحهای تملک و دارایی سرمایه‌ای تامین می‌شود (بودجه‌های عمومی) رعایت ضوابط مربوط به قانون برگزاری مناقصات و آئین نامه های مربوطه الزلمی است.

۱-۱-۲۴- مهندس مشاور

مهندس مشاور شخص حقوقی و حقیقی است دارای رتبه و صلاحیت حرفه‌ای مشاوره‌ای مرتبط از معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری یا سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی که به منظور طراحی و راهبری پروژه احداث، بهسازی و نوسازی و توسعه از سوی نظام مهندسی به مقاضی معرفی می گردد.

تبصره ۱: در مورد مهندسین مشاور حقوقی، حضور مهندس عمران و مکانیک در کادر شاغلین فنی شرکت الزامیست.

تبصره ۲: در صورت بهره گیری از خدمات کارشناس حقیقی در صورت نداشتن تخصص در زمینه عمران و مکانیک باید از همکاری مهندس عمران و مکانیک استفاده گردد.

تبصره ۳: در مورد طرحهایی که اعتبارات آنها از محل طرحهای تملک و دارایی سرمایه‌ای تامین می‌شود (بودجه‌های عمومی) رعایت ضوابط مربوط به قانون برگزاری مناقصات و آئین نامه های مربوطه الزلمی است.

۱-۱-۲۵- پیمانکار

شخص حقیقی یا حقوقی است دارای رتبه و صلاحیت حرفه‌ای پیمانکاری مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی از معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری یا سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی که به منظور اجرای نقشه‌های محاسباتی و موقعیتی پروژه احداث، بهسازی و نوسازی و توسعه تایید شده مهندس مشاور، از سوی سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی به مقاضی معرفی می گردد.

پیمانکار حقیقی و حقوقی می باشد برای اجرای بخشی از کارهای تخصصی در حوزه عمران و مکانیک، به عنوان پیمانکار جزء و یا پیمانکار دست دوم، اشخاص حقیقی یا حقوقی واجد صلاحیت را از طریق عقد قرارداد به کار گمارد.

تبصره: در مورد طرحهایی که اعتبارات آنها از محل طرحهای تملک و دارایی سرمایه‌ای تامین می‌شود (بودجه‌های عمومی) رعایت ضوابط مربوط به قانون برگزاری مناقصات و آئین نامه های مربوطه الزلمی است.

۱-۱-۲۶- ارجاع کار

کلیه درخواست های واصله به سازمان نظام مهندسی استان از طرف اشخاص حقیقی و حقوقی پس از ثبت در دفتر سازمان می باشند با توجه به برآورد حجم کار و شناخت و تشخیص کار، بین کارشناسان ذیصلاح عضو سازمان تقسیم و ارجاع گردد.

ارجاع کار با رعایت نوبت و با توجه به صلاحیت و تجربه و تخصص کارشناس به طریقی اعمال می‌گردد که منجر به تعادل لازم در کارهای ارجاعی از لحاظ حجم کار، فاصله، مسافت و رعایت عدالت نسبی در مورد اشخاص حقیقی و حقوقی عضو سازمان هماهنگ گردد.

تبصره: در مورد طرح‌هایی که اعتبارات آنها از محل طرح‌های تملک و دارایی سرمایه‌ای تامین می‌شود (بودجه‌های عمومی) رعایت ضوابط مربوط به قانون برگزاری مناقصات و آیین نامه‌های مربوطه الزلمی است.

۲۷-۱-۱- گلخانه دار

به شخصی (حقیقی و حقوقی) که براساس ضوابط مربوطه به تولید یک یا چند نوع محصول مناسب برای تولید در داخل گلخانه اشتغال داشته باشد، اطلاق می‌گردد.

۲۸-۱-۱- موافقت اولیه

مجوزی است که با درخواست و قبل از هر گونه اقدام و عندالزوم برای متقاضیان فاقد اسناد مثبته علی الخصوص زمین توسط سازمان نظام مهندسی استان صادر می‌گردد و هیچگونه تعهدی برای وزارت جهاد کشاورزی و سازمان صادرکننده ایجاد نمی‌کند.

۲۹-۱-۱- پروانه

پروانه سندی است که در محدوده زمانی و مکانی مشخصی به منظور شروع فعالیت در زمینه تولید محصولات گلخانه‌ای و قارچ برای اشخاص حقیقی و یا حقوقی صادر می‌شود و انواع پروانه‌ها عبارتند از: تاسیس و بهره برداری

۳۰-۱-۱- پروانه تاسیس

سندی است که پس از ارائه مدارک مثبته مورد نیاز و در صورت داشتن شرایط لازم، برای احداث گلخانه در قطعه زمین مورد تائید صادر می‌شود.

۳۱-۱-۱- پروانه بهره برداری

سندی است که پس از اتمام عملیات احداث و تجهیز طرح و تطابق با طرح تائید شده اولیه، جهت آغاز فعالیت در امر تولید صادر می‌شود.

۳۲-۱-۱- مجوز

اجازه نامه‌ای است که در محدوده زمانی و مکانی پروانه‌های صادره برای توسعه، بهسازی و نوسازی و تغییر کشت تولید محصولات گلخانه‌ای و قارچهای خوارکی برای افراد حقیقی و حقوقی صادر می‌شود.

۱-۱-۳۳- مجوز توسعه

اجازه نامه‌ای است که بهره بردار به منظور افزایش سطح گلخانه در قطعه زمین تحت فعالیت خود درخواست مینماید و در صورت احراز شرایط لازم صادر می‌شود.

۱-۱-۳۴- مجوز بهسازی و نوسازی

اجازه نامه‌ای است که با توجه به پیشرفت فن آوری و سایر مسائل مرتبط با تولیدات گلخانه‌ای و بنا به درخواست بهره بردار چهت بهسازی و نوسازی گلخانه طبق دستورالعمل ها و مقررات مربوطه صادر می‌گردد.

۱-۱-۳۵- مجوز تغییر کشت

اجازه نامه‌ای است که بنا به درخواست بهره بردار چهت تغییر کشت محصولات تولیدی فعلی به دیگر محصولات گلخانه‌ای صادر می‌شود.

تبصره: بهره بردار موظف است به منظور تغییر کشت، در داخل یک گروه محصولی برنامه کشت خود را توسط مسئول فنی به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی اعلام نماید.

تبصره: گروه محصولی عبارتست از گروهی از محصولات کشاورزی که دارای خصوصیات خانوادگی یکسان می‌باشند.

تبصره: انواع گروه‌های محصولی عبارتند از:

سبزی

جالیزی

باغی

علوفه‌ای

تکثیری

گلهای و گیاهان زینتی

۱-۱-۳۶- گواهی ابطال پروانه فعالیت

این گواهی پس از توقف تولید یا درخواست بهره بردار و یا به تشخیص کمیته صدور پروانه به دلیل عدم رعایت ضوابط نظام گلخانه‌ای صادر می‌شود.

تبصره: در صورت صدور گواهی ابطال پروانه فعالیت گلخانه‌ای، در مورد نحوه فعالیت در قطعه زمین مربوطه و استفاده از اینیه‌ها و تاسیسات جانبی، مراتب به مراجع مربوطه اعلام خواهد شد تا در مورد اقدامات بعدی تصمیم مناسب اتخاذ گردد.

۱-۱-۳۷- سازمان

از این پس در این نظام نامه کلمه سازمان متراffد سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی می‌باشد.

۱-۲- وظایف کمیسیون‌ها و کمیته‌ها

۱-۱-۲- ستد اجرایی تولیدات گلخانه‌ای و قارچ‌های خوراکی کشور

- معاون وزیر در امور تولیدات گیاهی (رئیس ستد)
- مدیر کل دفتر امور گل و گیاهان زینتی و دارویی (دبیر ستد)
- نماینده معاونت آب و خاک و صنایع
- نماینده دفتر نظام بهره برداری
- نماینده معاونت امور اقتصادی و برنامه‌ریزی
- نماینده معاونت ترویج، تحقیقات و آموزش کشاورزی
- نماینده بانک کشاورزی
- نماینده سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور
- نماینده انجمن صنفی گلخانه سازان
- رئیس و عضو هیئت مدیره انجمن تولیدکنندگان قارچ خوراکی
- مدیر عامل اتحادیه گل و گیاه ایران
- در صورت نیاز کارشناسان و افراد خبره و متخصص مرتبط با امور گلخانه‌ای یا قارچ خوراکی

۱-۱-۱- وظایف ستد اجرایی تولیدات گلخانه‌ای کشور

- برنامه‌ریزی و سیاست گذاری در مورد گلخانه‌های کشور
- بررسی مسائل و مشکلات گلخانه‌ای کشور و رفع آن‌ها
- تدوین برنامه‌های راهبردی در مورد هدایت امور مربوط به تحقیقات، آموزش و ترویج فعالیت‌های گلخانه‌ای
- هماهنگی، پیش‌بینی و تخصیص تسهیلات و اعتبارات مورد نیاز
- بررسی مسائل بعد از برداشت محصولات گلخانه‌ای و امور مربوط به اقتصاد، بازرگانی، تعرفه‌های گمرکی و هماهنگی سیاستهای مربوط
- هماهنگی ایجاد بانک اطلاعاتی آمار و وضعیت گلخانه‌ها و مجتمع‌های گلخانه‌ای کشور
- بررسی و تصویب موارد پیشنهادی از سوی ستد استان
- رسیدگی به شکایات ارسالی از ستد استان

تبصره: به منظور بررسی مسائل و مشکلات اجرایی دستورالعمل و هماهنگی‌های لازم برای پیشبرد امور و تدوین شیوه نامه‌های اجرایی، "کمیته راهبری و نظارت نظام گلخانه‌ای کشور" با ترکیب اعضا ذیل در معاونت امور تولیدات گیاهی تشکیل می‌گردد و تصمیمات کمیته قابلیت اجرایی و تابعیت لازم را دارد:

- نماینده سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور

- رئیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان تهران (به عنوان نماینده سازمان نظام مهندسی کشاورزی کلیه استانها)
- مدیر کل دفتر امور گل و گیاهان زینتی و دارویی
- معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی استان تهران (به عنوان نماینده سازمان جهاد کشاورزی کلیه استانها)
- نماینده دفتر نظام فنی و اجرایی معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی دفتر ریاست جمهوری
- حسب مورد از مجریان استانی و صاحب نظران و متخصصین دعوت به عمل می آید.

۱-۲-۲- ستاد اجرایی محصولات گلخانه ای در استان

اعضای ستاد در استانها شامل اعضای زیر می باشد :

- رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان (رئیس ستاد)
- مدیر باطنی سازمان جهاد کشاورزی استان (دبیر ستاد)
- رئیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
- مدیر امور سرمایه گذاری
- مدیر صدور پروانه و مجوزها
- رئیس اداره تنظیم بازار محصولات کشاورزی
- مدیر امور اراضی استان
- مدیر حفظ نباتات استان
- مدیر آب و خاک و مهندسی سازه و صنایع
- مدیر هماهنگی ترویج کشاورزی
- رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان
- رئیس مرکز آموزش جهاد کشاورزی استان
- نماینده بانک کشاورزی استان
- نماینده تشکلهای و تعاونیهای تولید محصولات گلخانه ای استان
- سایر مسئولین ذیربطری استانی و کارشناسان و افراد خبره و متخصص مرتبط با امور گلخانه در صورت نیاز

۱-۲-۳- ۱- وظایف ستاد اجرایی محصولات گلخانه ای سازمان جهاد کشاورزی استان

- ۱- بررسی مسائل و مشکلات گلخانه ای استان و ارائه راهکارهای مناسب و ابلاغ به واحدهای اجرایی زیر مجموعه و دستگاه های ذیربطری و همچنین پیگیری های لازم
- ۲- هماهنگی و پی گیری های لازم برای نظارت و کنترل دقیق بر رعایت موارد فنی ساخت گلخانه ها
- ۳- تعامل فیما بین بانک عامل و ستاد اجرائی تولیدات گلخانه ای استان بر حسن اجرای طرح های گلخانه ای

- ۴ رسیدگی به امور بیمه محصولات و سازه و تجهیزات گلخانه‌ای
- ۵ بستر سازی به منظور ایجاد و یا تقویت تشکل‌ها و تعاوینی‌های تولید محصولات گلخانه‌ای
- ۶ برنامه ریزی، حمایت و هدایت تولیدات گلخانه‌ای استان
- ۷ ارائه آمار و گزارش پیشرفت فعالیتها به صورت مداوم و مستمر به ستاد اجرائی محصولات گلخانه‌ای کشور

۱-۲-۲-۳- کمیته فنی صدور انواع پروانه‌های گلخانه‌ای استان

اعضای این کمیته عبارتند از:

- ۱- مدیر صدور پروانه و مجوزها (رئیس کمیته)
  - ۲- مدیر باگبانی
  - ۳- نماینده مدیریت آب و خاک و فنی و مهندسی
  - ۴- کارشناس مسئول واحد محصولات گلخانه‌ای استان
  - ۵- نماینده مدیریت امور سرمایه گذاری
  - ۶- نماینده نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان (دبیر کمیته)
- تبصره ۱: دبیرخانه کمیته در محل سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان مستقر می‌باشد.
- تبصره ۲: دعوت از سایر مسئولین استان (خصوصی و دولتی) به تشخیص کمیته و حسب مورد

۱-۳-۲-۲-۳- وظایف کمیته فنی صدور انواع پروانه‌های گلخانه‌ای استان

- بررسی مدارک ارائه شده در پرونده ارسالی از سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی
  - اعلام نظر با توجه به شرایط اقلیمی، زیست محیطی، تغییر کاربری، نوع کشت، بازار و رعایت کلیه موارد فنی اعلام شده در نشریات فنی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور و میزان اعتبارات استان
- تذکر: حداکثر فرصت لازم برای اعلام نظر دو ماه از زمان ارجاع به کمیته می‌باشد.

۱-۳- روند صدور پروانه‌ها

- ۱- اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی حسب ضوابط نظام گلخانه‌ای توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی حداقل طی دو ماه
  - ۲- اتخاذ تصمیم در کمیته فنی صدور پروانه‌های استان
  - ۳- پرداخت هزینه‌های بررسی و صدور پروانه‌ها به سازمان نظام مهندسی استان
- تبصره: موافقت اولیه راساً برای آنسته از متقاضیانی که قادر اسناد مثبته می‌باشند توسط نظام مهندسی صادر شده و قادر هرگونه تعهد برای سازمان و جهاد کشاورزی می‌باشد.

تبصره: براساس قوانین مربوطه هزینه‌های یاد شده در این بند توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور تعیین و پس از تایید وزارت جهاد کشاورزی (معاونت تولیدات گیاهی) ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

۳- صدور انواع پروانه

تذکر ۱: رعایت قوانین و مقررات مربوطه جاری کشور برای صدور پروانه ها و مجوزها توسط سازمان نظام مهندسی الزامی می باشد.

تذکر ۲: حداکثر فرصت لازم برای صدور پروانه یک ماه از زمان تائید کمیته فنی می باشد.

۱-۳-۱- پروانه تاسیس

مراحل صدور پروانه تاسیس به شرح ذیل می باشد:

- ۱ ارائه درخواست کتبی متقاضی به همراه کلیه مدارک لازم به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
- ۲ ارجاع متقاضی به اشخاص حقیقی و حقوقی دارای رتبه مرتبط سازمان نظام مهندسی برای امور کارشناسی و تائید طرح توجیهی متقاضی در مدت زمان دو ماه
- ۳ اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی برای صدور پروانه تاسیس توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
- ۴ بررسی و اعلام نظر در کمیته فنی صدور پروانه استان (مستقر در سازمان نظام مهندسی)
- ۵ معرفی مهندس سازه، مشاور، پیمانکار و ناظر واجد صلاحیت مندرج در بندهای ۲۳-۱-۱ تا ۲۵-۱-۱ و تبصره های مرتبط همین فصل نظامنامه به متقاضی جهت عقد قرارداد با ایشان برای شروع عملیات ساخت گلخانه یا واحد پرورش قارچ خوارکی
- ۶ صدور پروانه تاسیس

تبصره: شروع عملیات احداث گلخانه یا واحد پرورش قارچ توسط مهندس ناظر پس از درخواست متقاضی و بازدید مهندس مربوطه از سایت محل احداث طی نامه ای به سازمان نظام مهندسی اعلام می گردد.

۱-۳-۲- پروانه بهره برداری

مراحل صدور پروانه بهره برداری به شرح ذیل است:

- ۱ ارائه درخواست کتبی متقاضی مبنی بر صدور پروانه بهره برداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
- ۲ تکمیل فرم گواهی پایان کار توسط مهندس ناظر پروژه و ارائه آن به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
- ۳ اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی برای صدور پروانه بهره برداری و تطبیق با طرح اولیه طبق فرم گواهی پایان کار احداث گلخانه توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
- ۴ بررسی و اعلام نظر در کمیته فنی صدور پروانه های استان
- ۵ عقد قرارداد مطابق تبصره ۲ و ۳ بند ۱-۲-۵-۱-۲ نظام گلخانه ای با مسئول فنی واجد شرایط مندرج در بند ۱-۱-۲ همین فصل نظامنامه
- ۶ صدور پروانه بهره برداری

تذکر: حداکثر فرصت لازم برای صدور پروانه یک ماه از زمان تائید کمیته فنی می باشد.

تبصره ۱: مدت اعتبار پروانه بهره برداری ۲ سال می باشد که پس از انقضاء فاقد اعتبار بوده و ضروری است نسبت به تمدید آن اقدام شود.

تبصره ۲: واحدهای دارای پروانه منقضی شده از مزایای قانونی برخوردار نخواهند شد.

تبصره ۳: تصمیم گیری در خصوص تمدید پروانه بهره برداری به عهده کمیته فنی صدور پروانه استان بوده و ارائه گزارش مسئول فنی در این خصوص نافذ است.

۱-۳-۳- مجوز توسعه

۱- ارائه درخواست کتبی متقاضی و مدارک لازم مبنی بر افزایش سطح گلخانه به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان

۲- ارجاع متقاضی به اشخاص حقیقی و حقوقی دارای رتبه مرتبط سازمان نظام مهندسی برای امور کارشناسی و تأیید طرح توجیهی متقاضی

۳- اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی برای صدور مجوز توسعه توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان

۴- بررسی و اعلام نظر در کمیته فنی صدور پروانه های استان

۵- معرفی مهندس ناظر، مشاور و پیمانکار واحد صلاحیت مندرج در بندهای ۱-۱-۲۳ تا ۱-۱-۲۵ و تبصره های ذیربسط همین فصل نظامنامه به متقاضی جهت عقد قرارداد با ایشان برای شروع عملیات توسعه گلخانه یا واحد پرورش قارچ خواراکی

۶- صدور مجوز توسعه

تذکر: حداکثر فرصت لازم برای صدور مجوز یک ماه از زمان تأیید کمیته فنی می باشد.

تبصره: شروع عملیات توسعه گلخانه یا واحد پرورش قارچ توسط مهندس ناظر پس از درخواست متقاضی و بازدید مهندس ناظر از سایت محل اجرای پژوهه طی نامه ای به سازمان نظام مهندسی اعلام می گردد.

۱-۳-۴- مجوز بهسازی و نوسازی

۱- ارائه درخواست کتبی متقاضی و مدارک لازم مبنی بر صدور پروانه بهسازی و نوسازی گلخانه یا واحد پرورش قارچ به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان

۲- ارجاع متقاضی به اشخاص حقیقی و حقوقی دارای رتبه مرتبط سازمان نظام مهندسی برای امور کارشناسی و تأیید طرح توجیهی متقاضی

۳- اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی برای صدور مجوز بهسازی و نوسازی توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان

۴- بررسی و اعلام نظر در کمیته فنی صدور پروانه های استان

۵- معرفی مهندس ناظر، مشاور و پیمانکار واحد صلاحیت مندرج در بندهای ۱-۱-۲۳ تا ۱-۱-۲۵ و تبصره های ذیربسط همین فصل نظامنامه به متقاضی جهت عقد قرارداد با ایشان و شروع عملیات بهسازی و نوسازی گلخانه یا واحد پرورش قارچ خواراکی

تبصره: شروع عملیات بهسازی و نوسازی گلخانه یا واحد پرورش قارچ توسط مهندس ناظر پس از درخواست متقاضی و بازدید مهندس مربوطه از محل طی نامه ای به سازمان نظام مهندسی اعلام می گردد.

۶- صدور مجوز بهسازی و نوسازی

تذکر: حداکثر فرصت لازم برای صدور مجوز یک ماه از تائید کمیته می باشد.

۱-۳-۵- مجوز تغییر کشت :

- ۱- ارائه درخواست کتبی متقاضی مبنی بر صدور مجوز تغییر کشت به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
  - ۲- ارجاع متقاضی به اشخاص حقیقی و حقوقی دارای رتبه مرتبط سازمان نظام مهندسی برای امور کارشناسی و تائید طرح توجیهی متقاضی
  - ۳- اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی برای صدور مجوز تغییر کشت توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
  - ۴- بررسی و اعلام نظر در کمیته فنی صدور پروانه های استان
  - ۵- صدور مجوز تغییر کشت
- تذکر:** حداکثر فرصت لازم برای صدور مجوز یک ماه از تائید کمیته می باشد.

۱-۴- شرایط زمین، آب، برق و سوخت

۱-۴-۱- زمین

محلي است که توسط متقاضی مشخص شده و پس از بازدید مهندس ناظر و اخذ پاسخ مثبته استعلام ها از سایر مراجع ذيربط و تائید مدارک و صدور مجوزهای لازم (حسب مورد)، اينه مورد نياز گلخانه و تاسيسات آن و يا واحد پرورش قارچ خوراکی در آن احداث می گردد.

الف) شرایط زمین از نظر اسناد مثبته

- زمین دارای سند رسمي یا بنچاق
- زمین استیجاری

تبصره ۱: قرارداد اجاره از سوی دفاتر اسناد رسمي تنظیم و مدت اعتبار آن حداقل ۱۰ ساله و از تاریخ صدور پروانه تاسیس میباشد. (قراردادهای اجاره در اراضی ملی و دولتی از شروط این تبصره مستثنی میباشند).

تبصره ۲: به دلیل غیرمنقول بودن تاسیسات و سرمایه گذاری های ثابت، امكان احداث واحدهای پرورش قارچ دکمه ای در زمین های استیجاری وجود ندارد.

- زمینهای اصلاحات اراضی مفروض الرعیه
- زمینهای واگذاری از طریق کمیسیون ماده ۳۱ و ۳۲ واگذاری اراضی ملی و دولتی

- زمینهای اوقافی به شرط موافقت کتبی سازمان اوقاف

- زمینهای وابسته به آستانهای (آستان اماکن متبرکه و زیارتگاه ها)

تبصره: اراضی که توسط متقاضی ارائه می شود می بایست بلا معارض باشد و از طریق مراجع ذیصلاح مورد تائید قرار گیرد.

ب) وضعیت فیزیکی و شیمیایی خاک مربوط

- نمونه برداری خاک و ارسال آن به آزمایشگاه تجزیه خاک مورد تائید باید تحت نظارت کارشناس دارای صلاحیت (رتبه از سازمان نظام مهندسی) مورد تائید سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان صورت گیرد و ارائه آن جهت اخذ مجوزها لازم و ضروری است.

تبصره: در مورد احداث واحد پرورش قارچ خوارکی نیازی به آزمون تجزیه خاک نمی باشد.

۱-۴-۲- آب

میزان آب جهت فعالیتهای گلخانهای از نظر کمیت و کیفیت با توجه به نیاز آبی گیاه و مصارف برابر برآورد اولیه در طرح می تواند از منابع مختلف از جمله: قنات دائمی، چشمه دائمی، رودخانه دائمی، آب سدهای دائمی و چاههای کشاورزی پس از تایید حق آبه از شرکتهای سهامی آب منطقه ای استان و یا شهرستان تامین گردد . خصوصیات فیزیکی، شیمیایی و بهداشتی آب پس از آزمون تجزیه به عنوان مدارک قابل وثوق از متقاضی اخذ می گردد.

۱-۴-۳- برق

برای انجام فعالیتهای گلخانهای تامین میزان برق کافی از ضروریات طرح می باشد. میزان برق با توجه به سطح گلخانه و نوع تجهیزات به کار رفته در برآورد اولیه در طرح، پیش بینی و محاسبه می گردد و ارائه موافقت اداره برق شهرستان برای تامین برق ضروری است و تعییه موتور ژنراتور مولد برق بعنوان تامین کننده اضطراری، علاوه بر تامین برق به صورت سراسری، الزامي است.

۱-۴-۴- سوخت

- رعایت استانداردهای سازمان بهینه سازی مصرف سوخت کشور الزامي است.

- ایجاد منابع ذخیره سوخت دوم مناسب با شرایط اقلیمی و مترادز گلخانه الزامي است.

فصل ۲

ضوابط عمومی

۱-۲- مدارک عمومی

اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی، تعاونی یا خصوصی که قصد انجام فعالیت در زمینه تولید محصولات گلخانه‌ای و قارچ خوارکی را دارند موظفند نسبت به دریافت مجوز و هر گونه پروانه نظیر پروانه تاسیس، بهره برداری، توسعه، بازسازی و نوسازی اقدام نمایند.

مدارک مورد نیاز جهت صدور پروانه‌ها عبارتند از :

۱-۱-۱- مدارک مربوط به زمین

- در مورد اراضی دارای سند مالکیت ارائه بنچاق ، اصل اسناد مالکیت به همراه یک نسخه تصویر آن (فتوکپی برابر اصل مدارک) ضروری است.

- در مورد اراضی استیجاری، ارائه اجاره نامه رسمی غیر قابل فسخ به مدت حداقل ۱۰ سال که به این منظور صادر و تنظیم گردیده است (یک نسخه تصویر برابر اصل آن)

تبصره ۱: در مورد زمین‌های اوقافی و آستانه ای مدت و موضوع اجاره براساس نظریه اداره اوقاف شهرستان یا استان مربوطه تعیین می‌گردد.

تبصره ۲: در مورد اراضی فاقد سند مالکیت (اراضی واگذاری مدیریت امور اراضی و منابع طبیعی) مدارک واگذاری و موافقت نامه اجرای طرح توسط ارگان‌های ذیربسط الزامی است.

تبصره ۳: با توجه به اینکه احداث گلخانه‌ها تغییر کاربری محسوب نمی‌شود لذا در راستای تبصره ۴ الحقیقی به ماده یک قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها، رعایت ضوابط زیست محیطی و رعایت بخششانه ۵۳/۰۲۰/۸۷۳۹۹ مورخ ۸۶/۹/۱۴ سازمان امور اراضی ضروری می‌باشد.

- یک نسخه از انحصار وراثت در مورد زمین‌های موروثی دال بر مالکیت متقاضی و ارائه وکالت نامه بلاعزل از سایر وراث به متقاضی و همچنین اجاره نامه محضری مدت دار

- ارائه تعهدنامه محضری به منظور عدم ساخت بناهای غیرمجاز و عدم تغییر کاربری اراضی به مدیریت امور اراضی استان - ارائه پاسخ مثبت استعلامهای مورد نیاز

- ارائه کروکی تائید شده توسط مهندس ناظر سازمان نظام مهندسی استان جهت تعیین دقیق مکان احداث گلخانه یا واحد قارچ خوارکی با رعایت حریم‌های مربوطه

- زمین متقاضی باید دارای استند مثبته و فاقد معارض باشد.

- در خصوص اراضی واگذاری از سوی هیات‌های هفت نفره واگذاری زمین یا کمیسیون ماده ۳۱ و ۳۲ قانون واگذاری اراضی ملی و دولتی، ارائه صور تجلیسه واگذاری زمین و همچنین نقشه و کروکی مورد نظر جهت صدور پروانه الزامی است.

تبصره ۴: امکان احداث واحدهای پرورش قارچ دکمه ای در زمینهای استیجاری وجود ندارد.

۲-۱-۲- مدارک مربوط به شناسائی محل

- در مورد اراضی دارای سند، ارائه فتوکپی نقشه تفکیکی پلاک اصلی که پلاک های فرعی در آن مشخص شده و به تأیید اداره ثبت اسناد شهرستان رسیده باشد.

۲-۱-۳- مدارک مربوط به تامین آب

- ارائه گواهی درخصوص میزان آب مورد نیاز گلخانه و یا واحد قارچ خوراکی برابر برآورد اولیه طرح
- ارائه مجوز بهره برداری از شرکت های سهامی آب منطقه ای استان و یا شهرستان مبنی بر بالمانع بودن استحصال آب از منابع دائمی معرفی شده

۲-۱-۴- مدارک مربوط به تامین انرژی

۲-۱-۴-۱- برق

ارائه موافقت نامه تامین میزان برق مورد نیاز از طرف شرکت توزیع برق استان و یا شهرستان مربوطه

۲-۱-۴-۲- گاز

ارائه موافقت از نمایندگی شرکت ملی گاز مبنی بر تامین میزان گاز مصرفی مورد نیاز گلخانه یا واحد پرورش قارچ خوراکی

۲-۱-۴-۳- نفت گاز (گازوئیل)

ارائه موافقت از نمایندگی شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی مبنی بر تامین میزان گازوئیل مصرفی مورد نیاز گلخانه یا واحد پرورش قارچ خوراکی

۲-۱-۵- مدارک مربوط به متقاضی صدور پروانه برای تولید محصولات گلخانه ای یا قارچ های خوراکی

- تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی می توانند در چهارچوب این نظام نامه متقاضی صدور پروانه تولید محصولات گلخانه ای و قارچهای خوراکی باشند.

تبصره ۱: اشخاص حقوقی می بایست دارای شماره ثبت از اداره کل ثبت شرکتها و دارای اساسنامه با ماهیت تولید محصولات کشاورزی باشد.

تبصره ۲: کلیه متقاضیان تولید محصولات گلخانه ای و تولید قارچهای خوراکی موظف به معرفی و بکارگیری مسئول فنی واحد شرایط مندرج در بند ۱-۱-۲-۲- می باشند

تبصره ۳: متقاضیان واحد شرایط مسئول فنی از این شرایط مستثنی می باشند.

۶-۱-۲- حداقل های سطح و تولید برای احداث گلخانه و واحدهای پرورش قارچهای خودآکسی:

۱-۲-۱-۶-۱-۳- گلخانه‌ها

- حداقل مساحت مفید گلخانه (پیوسته و زیر پوشش واحد) ۳۰۰۰ مترمربع می باشد.
  - حداقل فاصله محدوده تأسیسات گلخانه ها، رودخانه و دریا (عوارض طبیعی)، محدوده دامداریها و صنایع آلوده کننده (مانند کارخانه سیمان، کارخانه تولید آسفالت، کارخانه سنگبری و ...) به شرح ذیل می باشد.

جدول ۱-۲ - حداقل فاصله گلخانه ها از عوارض طبیعی، تاسیسات، مناطق مسکونی، راهها

عوارض طبیعی	عوارض تاسیساتی	کارخانه های آلووده کننده
حریم رودخانه	حدوده دامداریها و مرغداریها	کارخانه سیمان، سنگ شکنی، آسفالت، پودر سنگ و ...
حریم دریا		
۵۰ متر	۵۰ متر	۲۰۰ متر

- رعایت فاصله گلخانه‌ها با کارخانه سیمان، کارخانه سنگ‌شکنی، کارخانه آسفالت، کارخانه پودرسنگ و کلیه واحدهایی که به مقدار زیاد گرد و خاک و غبار تولید می‌کنند حداقل ۲ کیلومتر رعایت گردد و جهت حصول اطمینان لازم است که از سازمان حفاظت محیط زیست استان نیز استعلام و هماهنگی گردد. ضمن اینکه گلخانه‌ها نباید در مسیر جهت وزش باد غالب منطقه و مقابل واحدهای فوق باشد.

۱-۲-۶- واحد پرورش قارچ خواراکی

- حداقل مساحت زمین موردنیاز (که در محدوده آئین نامه مربوطه نسبت به احداث بنا و تاسیسات مبادرت می‌نمایند) برای پرورش قارچ دکمه‌ای (بدون واحد کمپوست) با ظرفیت ۲۰۰ تن در سال، ۶۰۰۰ مترمربع و برای قارچ صدفی با ظرفیت ۵۰ تن در سال، ۲۰۰۰ مترمربع می‌باشد.
  - حداقل ظرفیت تولید برای احداث واحد قارچ دکمه‌ای، ۲۰۰ تن در سال و برای احداث واحد قارچ صدفی، ۵۰ تن در سال می‌باشد.

- مجموع احداث و احدهای بورش، قارچ به طور مستقیماً و حداً از واحد تولید کمیه است و انسان قارچ صادر گردد.

- رعایت ضوابط مرتبط با سازمان محیط زیست، سازمان دامپزشکی کشور و سایر دستگاههای ذیربط علی الخصوص در مورد فوائل مجاز تا واحدهای قارچ خوارکی ضروری میباشد. تشخیص رعایت یا عدم رعایت این ضوابط صرفاً بر عهده مهندس ناظر می باشد.

توضیح: بند ۴ ماده ۴ فصل دوم آئین نامه مربوط به استفاده از اراضی، احداث بنا و تاسیسات در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها مصوب ۱۳۵۵ قوانین مربوط به شهر و شهرداری مقرر می‌دارد که حداقل ۷۵٪ از مساحت زمین به صورت فضای باز و مابقی پای، احداث بنا و تاسیسات ممکن است.

- واحدهای قارچ خوارکی بدون عملیات کمپوست سازی ملزم به رعایت حداقل ۵۰۰ متر فاصله از سکونت گاهها، مراکز آموزشی و درمانی و رعایت حریم جاده هستند و ضروری است با واحدهای مرغداری ۲۵۰ متر فاصله داشته باشند. سایر فواصل به شرح جدول ذیل میباشند:

جدول ۲-۲- حداقل فاصله واحدهای قارچ خوارکی با عملیات کمپوست سازی از تاسیسات، مناطق مسکونی، راهها و ...

فاصله (متر)	مراکز حساس
۱۰۰۰	سکونت گاه ها
۵۰۰	مراکز درمانی و آموزشی
۲۵۰	بزرگراه ها و جاده ترانزیت (فاصله از محور)
۱۵۰	جاده اصلی (فاصله از محور)
۱۰۰۰	پارک ملی - تالاب - دریاچه - آثار طبیعی ملی
۲۰۰	پناهگاه حیات وحش - منطقه حفاظت شده - رودخانه دائمی و قنات دائمی
۱۰۰	چاه های عمیق و نیمه عمیق

جدول ۳-۲- فواصل واحدهای پرورش قارچ خوارکی تا مراکز آلوده کننده

فاصله تا کارخانجات سیمان	۳۰۰۰ متر
فاصله تا آلوده کننده های درجه یک (گاوداری، کشتارگاه سنتی، کارخانجات گچ و آهک، مرکز تجمع زباله و یا کود، دیاغی، چرمسازی و تصفیه فاضلاب)	۱۰۰۰ متر
فاصله تا آلوده کننده های درجه دو (ریخته گری، موzaïek و سرامیک، گورستان و کشتارگاه صنعتی)	۲۵۰ متر
فاصله تا روستاهایی که در بافت آن به نحوی دامداری و مرغداری سنتی در ساختمان های مسکونی وجود داشته باشد.	۵۰۰ متر

تبصره: به شرط اینکه شرایط احداث گلخانه و واحدهای پرورش قارچ های خوارکی به عنوان کشت در محیط های کنترل شده مبنا و اساس کار باشد، با رعایت خواص فنی مربوطه و توجیه اقتصادی و مقتضیات مناطق و حمایت از بهره برداران خرد، بنا به تشخیص رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان کاهش سطوح و میزان تولید مذکور بالامانع می باشد.

۲-۲- آموزش

یکی از مباحث زیربنایی و اصولی پیش از شروع فعالیت گلخانه داری آشنایی کافی با تکنولوژی روز جهان از طریق برگزاری دوره های آموزشی می باشد. دوره های پیشنهادی به شرح ذیل هستند:

الف - دوره مقدماتی

- دوره ای است که مسئولین فنی فعالیت های گلخانه ای و قارچ های خوارکی ملزم به گذراندن آن میباشند. برای افرادی که این دوره را می گذرانند گواهی صادر می شود و افرادی که این دوره را گذرانده باشند، می توانند درخواست پروانه تاسیس نمایند. (دوره ها می بایستی تلفیقی از آموزش های تئوری و عملی باشد و مدت آن حداقل ۱۶۰ ساعت می باشد).

- حداقل دوره مقدماتی آموزش پرورش قارچ خوارکی، ۹۰ ساعت می‌باشد که گذراندن این دوره به منظور افزایش آگاهی سرمایه گذاران توصیه می‌گردد، اما برای اخذ پروانه تاسیس واحد قارچ خوارکی کافی نمی‌باشد.

ب - دوره تکمیلی

افرادی که می‌خواهند، نسبت به شروع فعالیت گلخانه‌ای و پرورش قارچ خوارکی اقدام عملی انجام دهند، باید یک دوره کشت در مراکز تولیدی مرتبط کارآموزی نمایند. در این دوره، نوع محصول، تخصصی بودن فعالیت و فن و حرفة مشخص می‌گردد و برای متقاضیان پس از طی این دوره در صورت لحاظ شدن کلیه موارد آموزش، پروانه بهره برداری صادر می‌شود.

تبصره ۱: دوره‌های آموزشی توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان با هماهنگی سازمان جهاد کشاورزی استان برگزار می‌گردد.

تبصره ۲ : کارگران حرفه‌ای شاغل در گلخانه حداقل دو دوره آموزشی (با عنوانین و سرفصل جداگانه) در سال را در رابطه با حرفه و شغل خود و با هماهنگی مسئول فنی طی نموده و گواهی آموزشی مربوطه را دریافت نمایند.

۳-۲- تعهدات

متقاضیان صدور پروانه‌ها و مجوزهای تولید محصولات گلخانه‌ای و قارچ‌های خوارکی می‌بایست به تعهدات ذیل عمل نمایند:

- متقارضی متعدد می‌شود تأسیسات و ساختمان و ابنیه مربوطه به گلخانه و قارچ‌های خوارکی را طبق طرح و نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل‌های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.

تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقارضی و عنداللزوم پیمانکار، تحويل می‌گردد و متقارضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه‌ایی که به تایید مهندس مشاور رسیده است را ندارد.

تبصره ۲: دستورالعمل‌های موجود در نظام گلخانه‌ای و آیین نامه‌های مربوطه، از سوی مهندس مشاور و ناظر طرح، در تمامی مراحل اجرای پروژه به متقارضی اعلام می‌گردد.

- متقارضی متعدد می‌گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط مهندس ناظر، آغاز نماید.

- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوارکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوارکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه‌ای و پرورش قارچ خوارکی مجاز می‌باشد.

- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می‌باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادر کننده پروانه بلامانع می‌باشد

- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی واگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می‌باشد.

- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت وجود شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربیط کشور اعلام می گردد.
- دارندگان پروانه تأسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهره برداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهره برداری اعلام نمایند.
- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادر شده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.
- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهره برداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.
- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.
- به منظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر خوبی با متخلفین برخورد خواهد شد.
- متقاضی متعهد می گردد که هیچگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات واردہ از نامبرده اخذ خواهد شد.
- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تاسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراث است و چنانچه وراث یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

فصل ٣

مقدرات فنى

۱-۳-۱-۱-۳- مقررات فنی

۱-۱-۱-۳- گلخانه

۱-۱-۱-۱-۳- موارد فنی قبل از ساخت گلخانه

- **جهت باد غالب:** بهتر است طول گلخانه‌ها نسبت به جهت باد غالب منطقه عمود باشد. (به دلیل امکان مقاوم سازی بیشتر سازه و نیز استفاده از تهویه مناسب در گلخانه).
- **عرض جغرافیائی:** گلخانه‌ها در عرض‌های جغرافیائی پائین‌تر از 40° درجه شمالی باید در امتداد شمال - جنوب ساخته شوند تا از نور زمستانه به نحو مطلوب استفاده شود. به همین دلیل با توجه به اینکه کشور ایران در محدوده 27° الی $39^{\circ}/5$ درجه شمالی واقع شده است، احداث گلخانه در کشور باید در جهت شمالی - جنوبی باشد.

۱-۱-۱-۲- موارد فنی در حین ساخت گلخانه

- رعایت اصول فنی احداث گلخانه توسط شرکتهای گلخانه‌ساز دارای رتبه و صلاحیت مرتبط از سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان و نیز تهیه آنالیز تحلیلی (استاتیکی) سازه گلخانه پیشنهادی توسط این شرکت‌ها ضروری می‌باشد. به‌طوری که موارد ذیل رعایت گردد:
  - فونداسیون مناسب با توجه به شرایط اقلیمی منطقه (حداکثر مطلق سرعت باد، جهت باد، حداکثر مطلق میزان بارش و بافت خاک)
  - جنس اسکلت گلخانه باید محکم و ضد زنگ باشد (آلومینیومی، فولادی و گالوانیزه)
  - استفاده از اتصالات پیچ و مهره‌ای در ساخت و سازه گلخانه الزامی است.
  - توسعه و احداث گلخانه‌های غیرفنی با اسکلت چوبی، گلخانه‌های تونلی تک قلو و گلخانه‌های فلزی با اتصالات جوشی مورد تأیید نمی‌باشد.
  - سازه باید نسبت به میزان باد (حداکثر 120 کیلومتر در ساعت)، بار برف (حداکثر 50 کیلوگرم در مترمربع) و بار محصول کشت شده در داخل و بار پوشش مقاومت داشته باشد (بارهای مرده و زنده رعایت گردد).
  - ارتفاع گلخانه تا زیر ناوданی باید بیش از $3/5$ متر و تا تاج گلخانه حداکثر $5/5$ متر باشد.
  - حداکثر 25% از سطح جانبی گلخانه را بدون احتساب فن و پد، دریچه‌های سقفی و جانبی تشکیل می‌دهد.
  - استفاده از پوشش‌های پلاستیکی UV دار در گلخانه الزامی است.
  - نصب سیستم کنترل کننده اقلیمی به منظور کنترل حداکثر سه فاکتور دی اکسیدکربن، دما و نور الزامی است. تبصره: اصول و ضوابط فنی توسط مشاور و ناظر طرح به مقاضی و یا عنداللزوم پیمانکار ابلاغ می‌گردد و مقاضی موظف به رعایت و اعمال توصیه‌های مشاور و ناظر می‌باشد.

۳-۱-۱-۳- موارد فنی داخل گلخانه

نور

باتوجه به نقش تعیین کننده نور در فتوسنتز گیاه و تأمین بخشی از دمای گلخانه، تنظیم نور (شدت، تابش و نوع منبع روشنائی) درون گلخانه با در نظر گرفتن نوع محصول و اقلیم منطقه صورت گیرد. لازم به ذکر است که شدت نوری لازم برای گیاهان گلخانه‌ای بین ۱۰۰۰۰ تا ۷۰۰۰۰ لوکس می‌باشد و استفاده از دستگاه نورسنج، لوکس متر در گلخانه‌ها با توجه به شرایط اقلیمی منطقه (ابرناکی) الزامی است.

دما

باتوجه به نقش تعیین کننده دما در فعالیت رویشی و زایشی گیاه و افزایش عملکرد محصول و کنترل آفات و بیماریها، استفاده از تجهیزات کنترل کننده دما با توجه به نوع محصول و اقلیم منطقه جهت تأمین دمای مناسب الزامی است. دامنه دمای مناسب تعداد زیادی از محصولات گلخانه‌ای حداقل ۱۵ درجه و حداکثر ۳۵ درجه سانتیگراد می‌باشد. لذا استفاده از تجهیزات جهت کنترل و تأمین دمای مناسب منجمله داماستجھای ماکزیمم و مینیمم لازم است.

رطوبت

رطوبت داخل گلخانه با توجه به نقش آن در افزایش کمیت و کیفیت محصول و کنترل آفات و بیماریها، باید به نحو مقتضی در حد بهینه کنترل گردد و بهترین میزان رطوبت نسبی در گلخانه‌ها حدود ۷۵٪ می‌باشد، رطوبت نسبی کمتر از ۶۰٪ توام با دمای بیشتر از ۲۵ درجه سانتیگراد، منجر به ریزش غنچه‌ها و میوه‌ها می‌گردد. اگر رطوبت نسبی بالاتر از ۷۵٪ و دما کمتر از ۲۵ درجه سانتیگراد باشد بیماریها قارچی افزایش می‌باید. بنابراین استفاده از دستگاه رطوبت سنج الزامی است.

دی اکسید کربن

باتوجه به نقش دی اکسید کربن در افزایش فرآیند فتوسنتز و نهایتاً افزایش عملکرد و با توجه به اینکه حداقل تبادلات گازی بین محیط داخل گلخانه با فضای باز اطراف (به خصوص در فصول سرد سال) صورت می‌گیرد تأمین دی اکسید کربن گلخانه از طرق مناسب (تهویه مناسب، استفاده از مولدهای دی اکسید کربن با اولویت استفاده از سوخت گازی و ...) بسته به نوع محصول تولیدی ضروری می‌باشد.

معمولًاً غلظت معمول دی اکسید کربن موجود در محیط گلخانه ۳۰۰ ppm می‌باشد. افزایش سطح دی اکسید کربن بسته به نوع محصول تا حد ۱۰۰۰ ppm تا حد ۱۵۰۰ ppm باعث افزایش محصول می‌شود. لذا اندازه‌گیری منظم CO_2 داخل گلخانه با استفاده از دستگاه سنجش دی اکسید کربن مترا ضروری می‌باشد. نقطه حداقل بحرانی CO_2 در گلخانه ۱۲۵ ppm - ۲۵ می‌باشد که باعث توقف فعالیت گیاه می‌گردد.

۳-۱-۱-۴- موارد فنی تجهیزات و تأسیسات

- اجرای سیستم مناسب تهویه براساس اقلیم منطقه و نوع محصول
- اجرای سیستم سایه انداز با توجه به اقلیم منطقه و نوع محصول

- اجرای عملیات پیشگیری از گسترش آفات و بیماریها، رعایت کلیه مفاد مقررات قرنطینه نباتی برای واحدهای تولید محصولات گلخانه ای به ویژه پایه های وارداتی الزامی بوده، ضمناً تعدادی از بندهای این مقررات بشرح ذیل می باشد:
  - * تعبیه اتفاق انتظار در محل ورودی گلخانه ها به همراه نصب فن دمنده قوی به منظور جلوگیری از ورود حشرات به داخل محوطه گلخانه و تعبیه حوضچه ضدغونی
  - * نصب توری های ضد حشره در دریچه ها
  - * نصب کارت های جذب حشرات
  - * نصب فیلتر های شنی در سر راه پمپاژ آب
  - * رعایت نور مناسب و ...

- استفاده از بستر های مناسب با توجه به نوع محصول و نوع کشت (سیستم خاکی یا هیدروپونیک)
- استفاده از بستر های مناسب و تعبیه زهکش مناسب بسته به نوع سیستم کاشت (خاکی، هیدروپونیک)
- رعایت شیب مناسب بستر کشت (شیب طولی و شیب عرضی)
- ضدغونی اولیه بستر کشت با مواد مناسب و روش های مناسب براساس استانداردهای موجود
- تسطیح مناسب بستر
- اجرای سیستم های نوین آبیاری مناسب با نوع محصول و نوع کشت (سیستم خاکی یا هیدروپونیک)
- تعبیه سیستم های گرمایشی مناسب با توجه به اقلیم منطقه و نوع محصول و سطح گلخانه
- تعبیه سیستم های سرمایشی مناسب با توجه به اقلیم منطقه و نوع محصول و سطح گلخانه
- احداث و ایجاد گلخانه جهت ایجاد نهالستان گیاهان داروئی همانند گلخانه های گل های زینتی، سبزی و صیفی بوده و رعایت موارد فنی ذیل الزامی است:

- * ایجاد خزانه های تولید برای پایه مادری و استفاده از بذرور اصلاح شده
- * استفاده از هورمون های ریشه زایی
- * استفاده از گلدان های پلاستیکی جهت انتقال قلمه های ریشه دار گل محمدی
- * استفاده از جعبه، شاسی و ... جهت انتقال نشاء های گیاهان داروئی
- درخصوص اجرای طرح ها به ویژه طرح های تولید محصولات ارگانیک رعایت موارد فنی الزامی است و بهره برداران به گونه ای راهنمایی و هدایت شوند که از موارد ارگانیک و روش های بیولوژیک استفاده نمایند.
- مجریان استفاده از مواد بیولوژیک و کشت ارگانیک در رابطه با اعطای تسهیلات و خدمات دولتی در اولویت قرار دارند.
- دفع علفهای هرز در داخل و حریم بیرونی گلخانه ها تا شعاع مناسب
- حذف درختان خشک و آفت زده در شعاع مناسب اطراف گلخانه

مساحت اینیه مورد نیاز متناسب با طرح و مساحت واحد گلخانه‌ای به شرح جدول ۱-۳ می‌باشد:

جدول ۱-۳- مساحت اینیه مورد نیاز متناسب با طرح و مساحت واحد گلخانه‌ای

مساحت گلخانه	۳۰۰۰ مترمربع	۵۰۰۰ مترمربع	یک هکتار	بیشتر از یک هکتار	بیشتر از دو هکتار	تا ۳ هکتار
مساحت تاسیسات، انبار و هانگار ماشین آلات	حداکثر ۱۵ مترمربع	حداکثر ۲۰ مترمربع	حداکثر ۱۰۰ مترمربع	حداکثر ۱۱۵ مترمربع	حداکثر ۱۳۰ مترمربع	
مساحت سرداخانه	حداکثر ۱۵ مترمربع	حداکثر ۲۵ مترمربع	حداکثر ۵۰ مترمربع	حداکثر ۱۰۰ مترمربع	حداکثر ۱۵۰ مترمربع	
مساحت دفتر کار و ساختمان مدیریتی	حداکثر ۱۵ مترمربع	حداکثر ۲۰ مترمربع	حداکثر ۷۰ مترمربع	حداکثر ۹۰ مترمربع	حداکثر ۱۰۰ مترمربع	حداکثر ۱۱۰ مترمربع
ساختمان نجفی و کارگری	حداکثر ۱۰ مترمربع	حداکثر ۱۰ مترمربع	حداکثر ۷۰ مترمربع	حداکثر ۷۰ مترمربع	حداکثر ۸۰ مترمربع	حداکثر ۹۰ مترمربع
سالن سورت و بسته بندی	حداکثر ۱۰ مترمربع	حداکثر ۱۰ مترمربع	حداکثر ۵۰ مترمربع	حداکثر ۶۰ مترمربع	حداکثر ۷۰ مترمربع	حداکثر ۷۰ مترمربع
سرویس بهداشتی	حداکثر ۵ مترمربع	حداکثر ۵ مترمربع	حداکثر ۱۵ مترمربع	حداکثر ۲۰ مترمربع	حداکثر ۲۵ مترمربع	
استخر ذخیره آب	حداکثر ۱۵۰ مترمکعب	حداکثر ۲۵۰ مترمکعب	حداکثر ۵۰۰ مترمکعب در سطح حدود ۱۵۰ تا ۵۰۰ مترمربع	حداکثر ۱۰۰۰ مترمکعب	حداکثر ۱۵۰۰ مترمکعب	

- عمق استخر: حداقل ۲ متر می‌باشد.
- برای گلخانه‌های تولید گیاهان آپارتمانی سرداخانه نیاز نمی‌باشد.
- کنترل و تایید موارد فوق الذکر تماماً بر عهده مهندس ناظر بوده و صدور پایان کار منوط به رعایت دقیق مسائل ذکر شده در این نظام نامه و ملحقات آن می‌باشد.

تبصره ۱: کلیه مسائل فنی در احداث و بهره برداری، شامل سازه، تاسیسات، دستگاه‌های مورد استفاده، سیستم‌های گرمایشی و سرمایشی، تهویه و آبیاری باید مورد تایید مهندس ناظر قرار گیرد.

تبصره ۲: در صورت مشاهده هرگونه تخلف در مسائل فنی-اجرایی پروژه احداث، بهسازی و نوسازی و توسعه گلخانه‌ها و واحدهای پرورش قارچ خوارکی توسط کارفرما و یا پیمانکار، از سوی مهندس ناظر، مهندس ناظر می‌بایست ضمن ارائه اخطار کتبی به کارفرما، تقاضای رفع نقص، حداکثر ظرف مدت ۴۸ ساعت نماید.

تبصره ۳: در صورت استنکاف کارفرما از رفع نقص یا نواقص موجود، پس از اتمام مهلت موضوع تبصره بالا، مهندس ناظر موظف است ظرف مدت حداکثر ۷۲ ساعت، مراتب را به سازمان نظام مهندسی گزارش نماید.

تبصره ۴: در صورت دریافت "گزارش استنکاف رفع نقص" از سوی مهندس ناظر، سازمان نظام مهندسی مکلف است ضمن اعلام تعليق پروانه تاسیس به کارفرما و مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان به مدت یک ماه، ظرف مدت یک هفته نسبت به تعیین

یک نفر کارشناس رسمی سازمان نظام مهندسی و بازدید وی از سایت اقدام نموده ، نتیجه بازدید را جهت تصمیم گیری در خصوص رفع تعليق يا ابطال پروانه تاسيس به كميته فني صدور پروانه هاي استان اعلام نماید.

سيستم گرمایشي

تعبيه و استفاده از انواع سистемهای گرمایشی مناسب و مطمئن ذيل باتوجه به اقلیم منطقه ، نوع محصول و سطح گلخانه (با رعایت سوخت مناسب و قابل دسترسی) ضروری می باشد:

هیتر یا کورههای دمنده هوای گرم -

سيستم حرارت مرکزی با لولههای آب گرم (سيستم با آب گرم و سیستم با بخار آب) -

پاگرمائی و پاسرمائی -

استفاده از پردههای ذخیره کننده انرژی داخل گلخانهها (جهت جلوگیری از بازتاب و انعکاس حرارت داخل گلخانه به بیرون به خصوص در شب و روزهای سرد و ابری)

استفاده از انرژیهای نو مثل انرژی زمین گرمائی، انرژی حرارتی خورشیدی و ... -

سيستمهاي حرارتی موضعی (بخاريهای کونوکسیونی یا همرفتی، بخاريهای تابشی با انرژیهای پائین، بخاريهای گازی، بخاری های با سوخت فسیلی و ....)

تذکر ۱ : در صورت استفاده از موارد فوق الذکر رعایت کلیه مسائل زیست محیطی و اثرات آلوده کنندگی داخل گلخانهها از نظر تولید گازهای سمی و ۰۰۰ الزامی است.

تذکر ۲ : مخزن سوخت و لوله انتقال سوخت حتی المقدور باید در محیط سرپوشیده بوده تا (منجمله زیرخاک و غیره) در برابر سرما و یخ زدگی کاملاً محافظت شود.

تذکر ۳ : در گلخانههایی که مجهز به سیستم گاز رسانی هستند، به دلیل کاهش فشار و قطع گاز تعبيه مخزن گازوئیل در گلخانه الزامی است.

تذکر ۴ : نصب ژنراتور (دستگاه مولد برق) در گلخانهها الزامی است.

سيستم سرمایشي

در گلخانه معمولاً سیستم سرمایشی حساس‌تر و پرهزینه‌تر از سیستم گرمایشی است. با توجه به اينکه در تابستان دمای داخل گلخانه اغلب ۱۳ - ۱۰ درجه بالاتر از دمای بیرون گلخانه است. بنابراین بررسی مسائل مربوط به سیستم سرمایشی حائز اهمیت می باشد. در نتیجه تعبيه و استفاده از سیستمهاي سرمایشی ذيل متناسب با اقلیم منطقه، نوع محصول و سطح گلخانه الزامی است:

سيستمهاي سایه‌اندازی (پردههای سایه‌انداز، رنگ‌آمیزی پوشش گلخانه، سایه‌دادن با آب آهک و ...) در صورتیکه پردههای سایه‌انداز کفايت نماید، رنگ‌آمیزی توصيه نمی‌شود.

سيستم پنکه و پوشال (Fan and Pad) -

سيستم تهویه (پنکه‌های خارج‌کننده هوا، دریچه‌های جانبی و دریچه‌های سقفی) -

سيستم مه‌پاش (فوگر) -

سیستم آب پاشی سقفی گلخانه ها (Roof Sprinkler)

- سیستم فن و مه پاش (Fan and Mist)

- سایر سیستمهای استاندارد و با بازدهی مناسب و ....

سیستم تهویه

اجرای سیستم مناسب تهویه براساس اقلیم منطقه و نوع محصول و متراژ گلخانه ها به شرح ذیل می باشد :

- سیستم تهویه با حرکت طبیعی هوا (دريچه های سقفی، در مناطق بادخیز دریچه های تهویه باید در خلاف جهت باد غالب باز شوند).

- سیستم تهویه مکانیکی (دريچه های جانبی دستی و موتوری جهت باز و بسته کردن پنجره ها)

- سیستم تهویه با پنکه (برای ورود هوای تازه به داخل گلخانه)

- سیستم تهویه با فن جت

- سیستم پنکه خارج کننده هوای گلخانه به بیرون (در خلاف جهت باد غالب منطقه نصب می شود).

سیستم تأمین کننده دی اکسید کربن

جهت تأمین مقدار CO_2 مورد نیاز محصولات گلخانه ای می توان از دستگاه مولد دی اکسید کربن با سوخت های مناسب قابل دسترسی (ترجیحاً گاز) و یا در موقع بحرانی از کپسول گاز CO_2 استفاده نمود.

سیستم های حفاظتی و حاجب گلخانه

باتوجه به حجم بالای سرمایه گذاری اولیه جهت احداث و تجهیز گلخانه ها، رعایت مسائل حفاظتی از اولویت های این گونه طرح ها می باشد. برای این کار می توان به موارد ذیل اشاره کرد:

- ساخت اتاق نگهبانی به مساحت قید شده در نظام گلخانه

- اجرای دیوار و فنس کشی دور اراضی (عنداللزم همراه با سیم خاردار)

- احداث بادشکنهای مناسب طبیعی مثل کاشت درختان سریع الرشد همیشه سبز، بادشکن های مصنوعی مثل احداث دیوارهای بلوکی، بتونی، آجری و توریهای مخصوص در جهت وزش باد غالب منطقه مشروط بر اینکه فاصله این بادشکن ها تا گلخانه (در شرق، غرب و جنوب) به اندازه ۲/۵ برابر ارتفاع بادشکن رعایت شود.

سیستم بهداشتی

به منظور اجرای عملیات پیشگیری از گسترش آفات و بیماریها اعمال اقدامات بهداشتی زیر رعایت گردد:

- رعایت حریم قانونی گلخانه ها (مطابق نظام گلخانه)

از بین بردن علف های هرز اطراف واحد های گلخانه ای باتوجه به زمستان گذرانی اکثر عوامل بیماریزا در آنها شن ریزی جاده های مزارع و اطراف گلخانه ها.

- نصب توری های ضد حشره مناسب در کلیه دریچه های تهویه و غیره

- نصب فیلتر های شنی در مسیر پمپاژ آب

- ایجاد جویچه ها و کanalهای اطراف گلخانه جهت خروج آب ناودانی ها

-	تعییه اتاقک انتظار در محل ورودی گلخانه‌ها به همراه نصب فن دمنده قوی به منظور جلوگیری از ورود حشرات و تعییه حوضچه ضد عفونی
-	نصب کارتاهای جذب کننده حشرات
-	رعایت میزان نور مناسب گلخانه‌ها
-	رعایت میزان رطوبت مناسب گلخانه‌ها
-	رعایت میزان حرارت مناسب گلخانه‌ها
-	ضد عفونی مناسب بسترهای کشت خاکی و سکوها و بسترهای کشت بدون خاک
-	استفاده از لباس کار و کفش مناسب
-	استفاده از ماسکهای ضد سوم
-	ضد عفونی ابزار آلات و ادوات مورد نیاز گلخانه‌ها
-	عدم استفاده از لباس کار و وسائل کار زردرنگ (و نزدیک به طیف نوری زرد)
-	تعییه حمام و یا دوش آب گرم به منظور نظافت کارگران و کارشناسان قبل و بعد از کار در گلخانه

سیستم‌های آبیاری

کم آبی یا پر آبی هر کدام به نوبه خود باعث کاهش عملکرد محصول خواهد شد. لذا استفاده از روش‌های مدرن آبیاری، زمان مناسب برای آبیاری و مقدار مناسب آب در گلخانه‌ها ضروری می‌باشد.
در سیستم‌های آبیاری رعایت ضوابط آبرسانی – آبیاری و زهکشی الزامی است که اهم آن عبارتند از :

الف - کیفیت آب آبیاری شامل

-	آب PH
-	سطح بیکربنات
-	شوری
-	سطح بون‌های مسمومیت زا برای گیاه
-	باکتری‌ها و قارچ‌ها
-	خره‌ها
-	با توجه به نوع محصول و نوع سیستم کشت، هدایت الکتریکی (EC)، اسیدیته (PH)، قلیایی و... آب و خاک برای محصولات مختلف، متفاوت می‌باشد. در این خصوص نوع محصول از نظر تحمل و مقاومت به شوری آب مدنظر قرار می‌گیرد (جدول شماره ۱-۲ و ۲-۲).
-	حداقل کمیت آب مورد نیاز کشت‌های گلخانه‌ای (هیدرومول) بسته به نوع محصول و سیستم آبیاری ۰/۷ لیتر در ثانیه به ازای هر هکتار بدون سیستم فن و پد و با این سیستم ۱ لیتر در ثانیه پیشنهاد و برآورد می‌گردد. بقیه خصوصیات فیزیکی و شیمیائی آب طبق اعلام نتیجه آزمون آب از آزمایشگاه‌های مجاز اعمال می‌شود.

ب- روشهای آبیاری در گلخانه

علیرغم اینکه روش‌های متعدد آبیاری توسط گلخانه داران اعمال می‌شود لیکن در راستای افزایش راندمان آبیاری و رعایت اصول اولیه گلخانه‌داری که مدیریت منابع آب در شرایط کم آبی می‌باشد. تاکید می‌گردد در کشتهای گلخانه‌ای از روشهای نوین آبیاری نظیر آبیاری تحت فشار استفاده گردد و اجرای موارد ذیل مدنظر قرار گیرد.

- نصب منبع تامین آب
- استقرار سیستم پمپاژ و کنترل مرکزی
- سیستم توزیع
- اندازه گیرها و سنسورها
- سیستم فرمان و قدرت

معیارهای مهم انتخاب و طراحی سیستم آبیاری در گلخانه به خصوص آبیاری قطره‌ای برای محاسبه حجم آب مورد نیاز گلخانه عبارتند از: دور آبیاری، ساعات آبیاری، نوع و تعداد قطره چکان‌ها، آرایش شبکه آبیاری قطره‌ای، انتخاب لوله و قطر لوله‌ها، سیستم‌های تصفیه آب و زهکشی در گلخانه و به منظور خروج آب اضافی حاصل از آبیاری.

تبصره ۱: از زمان ابلاغ این نظام نامه، صدور پروانه بهره برداری برای متقاضیان و تمدید آن برای فعالین، منوط به تعییه سیستم‌های آبیاری نوین می‌باشد.

تبصره ۲: سازمان نظام مهندسی موظف است در مرحله صدور پروانه تاسیس شرط لازم بکارگیری تأسیسات آبیاری نوین را به متقاضیان متذکر شده و در این خصوص اطلاع رسانی لازم را انجام دهد.

تبصره ۳: مشاور طرح موظف به لحاظ نمودن سیستم آبیاری نوین در نقشه‌های خود می‌باشد. این سیستم‌ها باید به تایید کارشناس دارای رتبه و مجوز طراحی سیستم‌های آبیاری از سازمان نظام مهندسی برسد.

۳-۱-۱-۵- موارد فنی بستر کشت

- بستر کشت به دو صورت خاکی و بدون خاک بوده و موارد ذیل باید در آن رعایت گردد.
- در کشت خاکی بستر باید دارای بافت مناسب همراه با ماده آلی کافی برای رشد گیاه باشد.
- در کشت خاکی باید پیش از کشت، بستر، تحت نظر مسئول فنی و مهندس ناظر خدم عفونی گردد.
- در کشت بدون خاک (غیرخاکی) خصوصیات شیمیایی بستر، مناسب گیاهان گلخانه‌ای باشد (جدول شماره ۱)
- مخلوطهای بسترها کشت بدون خاکی، مناسب با گیاه مورد نظر باشد.
- مهم‌ترین پارامترهای تاثیر گذار PH و EC در بسترها کشت برای گیاهان گلخانه‌ای رعایت گردد (جدول شماره ۲).
- بسترها باید از زهکش مناسب برخوردار باشند.
- بسترها کشت حتی المقدور از داخل کشور و از نزدیکترین منابع اولیه آن تامین گردد.
- بسترها کشت بدون خاک که از منابع آلی گیاهی تهیه می‌گردد بصورت کمپوست شده باشند.
- نمونه‌ای از انواع سیستم‌های کاشت بدون خاک (هیدرопونیک) در جدول (شماره ۱) ضمیمه آورده شده است.
- شاخص‌های بالا بودن PH و EC در بسترها کشت گلدانی (جدول شماره ۲).

تبصره: در کشت هیدرولوژیک رعایت استانداردها و دستورالعمل های بهداشتی در خصوص استفاده بهینه از عناصر ماکرو و میکرو با هدف تامین سلامت جامعه (تولید محصولات سالم) الزامی می باشد. استانداردهای موضوع این تبصره توسط سازمان های ذیصلاح کشور تدوین و تصویب گردیده و بوسیله سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان ابلاغ می گردد و مسئولین فنی ملزم به رعایت این استانداردها می باشند.

- در صورت استنکاف و یا عدم توجه به آیین نامه ها و استانداردهای ابلاغ شده توسط نظام مهندسی از سوی تولیدکنندگان محصولات گلخانه ای و قارچ های خوارکی و یا حسب گزارش مسئول فنی، نظام مهندسی می تواند تا بررسی و تعیین تکلیف نهایی در خصوص پروانه بهره برداری متخلقین از سوی کمیته صدور و تمدید پروانه بهره برداری استان، پروانه بهره برداری ایشان را رأساً معلق نماید.

- بهمنظور نظارت بر تولید محصولات سالم، سازمان نظام مهندسی می تواند در مرحله پیش از برداشت، توسط مسئولین فنی و زیر نظر کارشناس رسمی سازمان نظام مهندسی، اقدام به نمونه برداری از تولیدات و ارسال به آزمایشگاه های دارای صلاحیت (رتبه از سازمان نظام مهندسی) به منظور تعیین میزان عناصر معدنی، باقیمانده سموم و کودهای شیمیایی نماید.

تبصره ۱: حسب اعلام آزمایشگاه، در صورت غیرمجاز بودن میزان باقیمانده سموم و کودهای شیمیایی در نمونه های یاد شده، به منظور جلوگیری از به مخاطره افتادن سلامت مصرف کنندگان، سازمان نظام مهندسی می بایست ضمن ارسال یک نسخه از اعلام نظر آزمایشگاه به همراه اخطار کتبی به واحد تولیدی، توسط کارشناس رسمی خود، دفترچه ویژه مسئول فنی را مورد بررسی قرار دهد و در صورت اثبات تخلف از سوی مسئول فنی پرونده به همراه مستندات آن برای تصمیم گیری و صدور رای به دیبرخانه هیات بدوی انتظامی سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان ارسال گردد.

تبصره ۲: در صورت تکرار تخلف از سوی واحد تولید محصولات گلخانه ای یا پرورش قارچ های خوارکی، پس از ۲ اخطار کتبی و در صورت عدم توجه دارنده پروانه بهره برداری، پروانه واحد مذکور رأساً توسط نظام مهندسی موقتاً لغو گردیده و پرونده جهت تصمیم گیری و تعیین تکلیف نهایی در خصوص لغو پروانه، ظرف مدت حداقل یکماه، به دیبرخانه کمیته فنی صدور پروانه استان ارجاع می گردد.

- به منظور کنترل و نظارت بر اجرای نظام گلخانه ای کشور و استانداردها و دستورالعمل های ابلاغی از سوی نظام مهندسی، مسئولین فنی کلیه واحدها ملزم به تکمیل دفترچه ویژه مسئول فنی بطور روزانه و هفتگی می باشند. گزارشات مسئول فنی در این دفترچه ها یکی از ملاک های تمدید پروانه بهره برداری می باشد.

تبصره: واحدهایی که اقدام به رعایت ضوابط و استانداردهای ابلاغی توسط نظام مهندسی نمایند می توانند از برنده "محصول مهندسی سالم" سازمان نظام مهندسی کشاورزی بهره مند گرددند.

۲-۱-۳- واحد پرورش قارچ خوارکی

۱-۲-۱-۳- موارد فنی قبل از ساخت واحد پرورش قارچ خوارکی

جهت باد غالب

سالن های پرورش قارچ در ایران معمولاً به صورت شمالی - جنوبی ساخته می شود. ذکر این نکته لازم است که دریچه های هوای خروجی سالن های پرورش قارچ باید عمود بر جهت وزش باد ساخته شوند (شرایط و جهت وزش باد در هر منطقه در نظر گرفته شود) و به منظور جلوگیری از ورود انواع آلودگی های خارجی از فیلتر های مناسب استفاده شود.

اقلیم

تأمین شرایط رطوبتی و حرارتی برای رشد قارچ از اهمیت ویژه ای برخوردار است. مناطق با آب و هوای گرم و خشک به دلیل نیاز به تأمین سرما و رطوبت به طور مصنوعی که مستلزم عایق بندی دقیق ساختمان ها و استفاده از تجهیزات قوی است، نیازمند سرمایه گذاری بالا و نهایتاً افزایش قیمت تمام شده محصول است، لذا مناطق سرد و مرطوب و یا سرد و نیمه مرطوب بهترین مناطق برای احداث واحد های قارچ می باشند.

۲-۲-۱-۳- موارد فنی در حین ساخت واحد پرورش قارچ خوارکی

سالن پرورش قارچ بایستی دارای کف تراز شده و فاقد پله بوده و بویژه محل استقرار طبقه بندی ها در سالن پرورش قارچ بایستی کاملاً صاف و فاقد شیب باشد . برای تمیز کردن و جمع آوری آب شستشوی کف سالن های پرورش قارچ در نواحی زیر ردیف های طبقه بندی شده، باید از فشار آب و تی استفاده کرد و فقط شیب بسیار کمی در فاصله بین دوردیف ایجاد کرد (حدود ۱ درصد) که آب را در این قسمت جمع آوری و از طریق دریچه هایی که تعییه شده است خارج نماید.

سالن های پرورش قارچ باید دارای دو ویژگی باشند. اول اینکه عایق بوده و از تبادل رطوبت و حرارت درون سالن با بیرون جلوگیری نمایند و دوم آنکه هوابند باشند یعنی به جز از دریچه خروجی هوا، از هیچ نقطه دیگری هوا خارج نشود. لذا به منظور تأمین این هدف بهتر است از عایق های تری دی وال و یا ساندویچ پنل با ضخامت ۱۰-۱۲ سانتیمتر برای ساخت سالن ها استفاده گردد و در غیر اینصورت می بایست کلیه اقدامات جهت عایق نمودن کف و دیوارهای سالن به عمل آید. در صورت استفاده از بتن بایستی روی بتن با یک لایه رنگ پلیمری پوشش داده شود و صرف نظر از اینکه دیوارها با چه مصالحی ساخته و چگونه عایق بندی شده اند، سقف ترجیحا از جنس ساندویچ پنل بوده و ضخامت آن بیش از دیوارها باشد .

- به منظور تأمین هر چه بهتر عایق بندی بهتر است دریچه های خروجی هوا در سالن های پرورش قارچ روی درب سالن نصب نشوند .

- توصیه می شود که به ازاء یک دریچه ورودی هوا که با ابعاد ۵۰*۵۰ در سالن تعییه می شود، دو دریچه خروج هوا با همان ابعاد در سمت دیگر سالن تعییه گردد در صورت نصب لوور روی دریچه ها زمانی که فشار سالن تولید از ۷۵ میلی متر آب (۷۵۰ پاسکال) بالاتر رود، لوورها باز شده و هوای اضافی خارج می شود . دریچه های خروج هوا در سالن پرورش قارچ به صورت قرینه و به فاصله یک متری از کف ساختمان و در طرفین درب خروجی سالن تعییه می گردند.

- در یک واحد پرورش قارچ به منظور استفاده بهتر از زمین ، سالن‌ها به صورت قرینه و در دو ردیف استقرار می‌یابند در این صورت عرض راهرو دستیابی مستقر بین دو ردیف سالن ۶ متر و در صورتی که عرض زمین کم بوده و سالن‌ها در یک سمت طراحی شوند ، عرض راهرو مذکور ۴ متر خواهد بود.

- سالن‌های استاندارد پرورش قارچ دارای ۱۸ متر طول ، ۶ متر عرض و ۴ متر ارتفاع هستند .

- طبقه بندی سالن‌ها با دو متر فاصله از درب ورودی ، یک متر فاصله از انتهای ۹۰ سانتیمتر فاصله از دیوارهای طرفین انجام می‌شود . فاصله دو ردیف طبقه بندی از یکدیگر $\frac{1}{4}۰۰$ سانتیمتر می‌باشد و با احتساب فواصل ذکر شده ، طبقات (بستر) دارای ۱۵ متر طول و $\frac{۱}{۴}۰۰$ عرض هستند . هر ردیف دارای ۵ طبقه است که فاصله طبقات از یکدیگر در صورت استفاده از کمپوست بلوک ۶۵-۶۷ سانتیمتر و در صورت استفاده از کیسه ۷۵ سانتیمتر است . فاصله اولین طبقه از کف سالن ۲۵ سانتیمتر و هر طبقه دارای فریم یا حائلی به ارتفاع ۱۵-۲۰ سانتی متر می‌باشد . بنا بر این سطح زیر کشت هر سالن ۲۱۰ متر مربع خواهد بود . ($۱۵*۱/\frac{۱}{۴}*۱۰$)

- برای طبقه‌بندی سالن‌های پرورش قارچ بهتر است از آلومینیوم استفاده شود . در غیر اینصورت استفاده از ورق‌های گالوانیزه گرم نیز مناسب است .

- عرض طبقات در سالن‌های پرورش قارچ نباید بیش از ۱۴۰ سانتیمتر باشد تا قارچ چین‌ها به راحتی و بدون نیاز به خم شدن روی سطح بستر که منجر به آسیب دیدن قارچ می‌شود، قادر به برداشت قارچ باشند.

- واحدهای ۲۰۰ تتنی دارای ۹ سالن ، ۴۰۰ تتنی دارای ۱۸ سالن و ۶۰۰ تتنی دارای ۲۷ سالن می‌باشند.

- حداقل زیر بنای مورد نیاز برای یک واحد ۲۰۰ تتنی ، ۲۵۰۰-۲۰۰۰ متر مربع ، ۴۰۰ تتنی ۳۵۰۰-۴۰۰۰ متر مربع و ۵۰۰ تتنی ۵۵۰۰-۵۰۰۰ متر مربع می‌باشد .

مساحت سایر اینیه مورد نیاز در واحدهای پرورش قارچ ۲۰۰ ، ۴۰۰ و ۶۰۰ تتنی به شرح جدول (۳-۲) می‌باشد .

جدول ۲-۳ مساحت اینیه مورد نیاز در واحدهای پرورش قارچ

ظرفیت تولید واحد پرورش قارچ دکمه‌ای			ابنیه مورد نیاز (متر مربع)
۶۰۰ تن در سال	۴۰۰ تن در سال	۲۰۰ تن در سال	
۲۹۱۶	۱۹۴۴	۹۷۲	سالن‌های پرورش
۶۲۷	۴۶۸	۲۷۵	راهروی دستیابی
۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	سالن بسته بندی و سردخانه‌ها
۲۳۲	۱۳۳	۱۳۳	بخش رفاهی و کارگری
۷۷	۷۷	۷۷	بخش اداری
۲۲۶	۲۲۶	۱۱۲	تاسیسات
۲۲۴	۱۱۲	۱۱۲	بخش پاستوریزه خاک پوششی
۲۰	۲۰	۲۰	ساختمان نگهبانی
۴۸	۴۸	۲۴	ساختمان برق و ژئرатор
۱۱۲	۱۱۲	۱۱۲	ساختمان انبار

- کنترل و تایید موارد فوق الذکر تماماً بر عهده مهندس ناظر بوده و صدور پایان کار منوط به رعایت دقیق مسائل ذکر شده در این نظام نامه و ملحقات آن می باشد.

تبصره ۱: در صورت مشاهده هرگونه تخلف در مسائل فنی - اجرایی پروژه احداث، بهسازی و نوسازی و توسعه گلخانه ها و سالن های پرورش قارچ خوارکی توسط کارفرما یا پیمانکار از سوی مهندس ناظر، مهندس ناظر می بایست ضمن ارائه اخطار کتبی به کارفرما، تقاضای رفع نقص، حداکثر ظرف مدت ۴۸ ساعت نماید.

تبصره ۲: در صورت استنکاف کارفرما از رفع نقص یا نواقص موجود، پس از اتمام مهلت موضوع تبصره بالا، مهندس ناظر موظف است ظرف مدت حداکثر ۷۲ ساعت، مراتب را به سازمان نظام مهندسی گزارش نماید.

تبصره ۳: در صورت دریافت "گزارش استنکاف رفع نقص" از سوی مهندس ناظر، سازمان نظام مهندسی مکلف است ضمن اعلام تعليق پروانه تاسیس به کارفرما و مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان به مدت یک ماه، ظرف مدت یک هفته نسبت به تعیین یک نفر کارشناس رسمی سازمان نظام مهندسی و بازدید وی از سایت اقدام نموده، نتیجه بازدید را جهت تصمیم گیری درخصوص رفع تعليق یا ابطال پروانه تاسیس به کمیته فنی صدور پروانه های استان اعلام نماید.

۳-۲-۱-۳- موارد فنی داخل واحد های پرورش قارچ خوارکی

نور

قارچ دکمه ای در مراحل پرورش به نور نیازی ندارد و استفاده از لامپ به منظور نظارت بر رشد قارچ، سهولت کار و برداشت قارچ در سالن های پرورش می باشد تعداد لامپ مورد استفاده در سالن های استاندارد باید حداقل ۱۲ لامپ فلورستن باشد.

دما

دمای مورد نیاز قارچ دکمه ای در طی مراحل مختلف پرورش به شرح ذیل می باشد:

- مرحله ریسه دوانی در داخل کمپوست (روز اول تا پانزدهم): در این مرحله دمای کمپوست در هفته اول ۲۵ درجه سانتی گراد و در هفته دوم ۲۶-۲۷ درجه سانتی گراد بوده و دمای هوای سالن پرورش به ترتیب ۲۳ و ۲۱-۲۳ درجه سانتی گراد می باشد.

- مرحله ریسه دوانی در خاک پوششی (روز هفدهم تا بیست و پنجم): در این مرحله دمای کمپوست ۲۵ درجه سانتی گراد و دمای هوای سالن ۲۳ درجه سانتی گراد می باشد.

- مرحله هوادهی (روز بیست و ششم تا سی و هشتم): دمای کمپوست در این مرحله ۲۰ درجه سانتی گراد و دمای هوای سالن ۱۸ درجه سانتی گراد است (در این مرحله کاهش دمای هوای از ۲۳ به ۱۸ درجه سانتی گراد بایستی به صورت تدریجی و طی ۳ الی ۴ روز صورت گیرد).

- مرحله برداشت (از روز سی و نهم تا پنجاه و نهم): در این مرحله دمای کمپوست ۲۰ الی ۲۱ درجه و دمای هوای سالن ۱۸-۱۷ درجه سانتی گراد است.

- مرحله کوک آت سالن پرورش (روز سیستم): در این مرحله سالن تولید به منظور حذف میسلیوم های قارچ و عوامل بیماریزا به مدت ۱۲ ساعت در دمای ۷۰ درجه سانتی گراد کوک آت می شود.

رطوبت نسبی

- مرحله ریسه دوانی در داخل کمپوست (روز اول تا پانزدهم): رطوبت نسبی سالن پرورش، ۹۶-۹۵ درصد می‌باشد.
- مرحله ریسه دوانی در خاک پوششی (روز هفدهم تا بیست و پنجم): رطوبت نسبی سالن پرورش ، ۹۵ درصد می‌باشد.
- مرحله هواده‌ی (روز بیست و ششم تا سی و هشتم): رطوبت نسبی مورد نیاز برای شروع پین زنی، ۹۵-۹۶ درصد- در طی پین زنی، ۹۱-۹۶ درصد و در طی رشد و توسعه قارچها، ۸۰-۸۵ درصد می‌باشد.
- مرحله برداشت (از روز سی و نهم تا پنجاه و نهم): رطوبت نسبی مورد نیاز در طی فلاش اول، ۸۲-۸۹ درصد- در طی فلاش دوم، ۸۲-۸۹ درصد و در طی فلاش سوم، ۸۲-۸۵ درصد می‌باشد.

دی اکسید کربن

- مرحله ریسه دوانی در داخل کمپوست (روز اول تا پانزدهم): میزان غلظت CO_2 , ppm ۵۰۰۰-۱۰۰۰۰ می‌باشد.
  - مرحله ریسه دوانی در خاک پوششی (روز هفدهم تا بیست و پنجم): میزان غلظت CO_2 , ppm ۵۰۰۰-۱۰۰۰۰ می‌باشد.
  - مرحله هواده‌ی (روز بیست و ششم تا سی و هشتم): میزان غلظت CO_2 , ppm ۱۲۰۰ می‌باشد.
  - مرحله برداشت (از روز سی و نهم تا پنجاه و نهم): میزان غلظت CO_2 , ppm ۱۲۰۰ می‌باشد.
- یادآوری :** عوامل تاثیرگذار بر قارچ صدفی به شرح ذیل می‌باشد:
- در مرحله ریسه دوانی (روز اول تا پانزدهم) دمای مورد نیاز ۲۰ درجه سانتی گراد می‌باشد.
  - پس از انجام ریسه دوانی، ایجاد شرایط محیطی مناسب با دمای ۲۰-۲۵ درجه سانتی گراد و رطوبت نسبی بیش از ۷۵ درصد.

استفاده از نور طبیعی یا مصنوعی مناسب (مطابق با نیاز نوری قارچ)

معمولًا ۴-۵ روز پس از مشاهده پین های قارچ، مرحله قارچ دهی آغاز می‌شود.

- قارچ صدفی در پایان دوره اسپان ران (ریسه دوانی) روزانه به ۴ ساعت نور نیاز دارد که این مقدار نور توسط لامپهای فلورسانس سفیدرنگ تأمین می‌گردد. شدت نور مورد نیاز قارچ در مکان‌های مختلف سالن پرورش بین ۵۰ تا ۳۰۰ لوکس متغیر است.

روش آبیاری

- در واحدهای پرورش قارچ معمولًا آبیاری به صورت دستی با استفاده از تانک‌های مدرج و آپاش‌های مخصوص انجام می‌شود.
- امکان استفاده از آبیاری به روش مه پاش (Fogger) نیز وجود دارد.
- حداکثر EC آب مورد استفاده در واحدهای پرورش قارچ خوراکی باید ۷۵۰ میکرومیکرومتر باشد.
- حداقل مقدار آب مورد نیاز واحدهای پرورش قارچ برای یک واحد ۲۰۰ تنی بدون احتساب واحد کمپوست سازی، ۲۵ مترمکعب در شبانه روز و معادل 0.3 لیتر در ثانیه می‌باشد.

۴-۲-۱-۳- موارد فنی تأسیسات و تجهیزات

هواساز

هواسازها مهم‌ترین تجهیزاتی هستند که در واحدهای پرورش قارچ مورد استفاده قرار می‌گیرند لذا با توجه به دما و هوای مورد نیاز برای سالن‌های پرورش ، موارد ذیل می‌بایست در انتخاب هواساز مد نظر قرار گیرد.

- سیستم های هواساز برای هر سالن پرورش بطور جداگانه نصب می شود.
- فن های هواساز باید دارای کوئیل های سرمایی و گرمایی باشند.
- ظرفیت کوئیل ها بسته به شرایط آب و هوایی مناطق مختلف متفاوت است و می بایست مد نظر قرار گیرد.
- در هواسازها بهتر است محفظه اختلاط هوا (Mixing Box) بزرگ باشد تا امکان استفاده هر چه بیشتر از ظرفیت کوئیل ها وجود داشته باشد.
- توصیه می گردد برای محافظت از کوئیل ها ، در هواسازها بخش رطوبت ساز (Air washer) وجود نداشته باشد زیرا بر اثر مرور زمان املاح موجود در آب بر روی کوئیل ها رسوب کرده و باعث تخرب کوئیل و افزایش هزینه می گردد .
- برای تأمین رطوبت مورد نیاز سالن تولید ، نازلهای آب در ابتدای کanal هوادهی قرار گرفته و آب به صورت مه پاش (اسپری) توزیع می شود. در زمستان می توان از نازل بخار که در ابتدای کanal هوادهی قرار می گیرد استفاده کرده و بخار و هوا را وارد سالن نمود.
- علاوه بر استفاده از روش نازل ، می توان از دستگاه مه پاش (Fogger) نیز برای مرطوب نمودن دیوارها و کف سالن و در مجموع به منظور تأمین رطوبت سالن پرورش استفاده نمود .
- مقدار هوای مورد نیاز برای سالن های پرورش قارچ به ازاء هر متر مربع از سطح زیر کشت محاسبه می شود .
- به ازاء هر متر مربع از سطح زیر کشت قارچ نیاز به ۲۵ متر مکعب هوا در ساعت می باشد که بر این مبنای مقدار ظرفیت هواساز برای سالنی با ۲۰۰ متر مربع سطح زیر کشت ۵۰۰۰ متر مکعب در ساعت خواهد بود.
- نحوه استقرار هواساز در راهروی دستیابی به گونه ای باشد که محور فن هواساز در راستای مرکز سالن تولید باشد. کانالهای انتقال هوا بهتر است از سقف و بین دو ردیف قفسه بندی سالن عبور نماید.

اگزوز

- به منظور تنظیم فشار هوای داخل سالن پرورش قارچ به کار می رود. ابعاد اگزووزهای تعییه شده، متناسب با ابعاد کanal هوای ورودی و به تعداد دو عدد در انتهای سالن و به ارتفاع یک متر از کف سالن پرورش قرار می گیرد.
- به منظور ممانعت از ورود حشرات و گرد و غبار، نصب فیلتر بر روی اگزووزها توصیه می شود.
- نسب لوور بر روی اگزووزها توصیه می شود. (بهتر است لوورها عمود بر وزش باد منطقه قرار گیرند).

اینورتر

دستگاهی است که با کم و زیاد کردن دور موتور، هوای ورودی را تنظیم و به اینصورت از اتلاف انرژی جلوگیری م کند. به ازاء هر هواساز در سالن های پرورش قارچ به یک دستگاه اینورتر نیاز است.

دماسنجد و رطوبت سنج

به منظور کنترل دما و رطوبت در سالن های پرورش قارچ، استفاده از دماسنجد و رطوبت سنج به تعداد سالن های پرورش قارچ الزامی می باشد.

تعدادی دیگر از مهمترین تجهیزات و تأسیسات مورد نیاز یک واحد پرورش قارچ خوارکی با حداقل ظرفیت تولید ۲۰۰ تن در سال به شرح زیر می باشد. (بدینهی است با تغییر ظرفیت تولید مقادیر مذکور متناسب با ظرفیت تغییر خواهد کرد).

- دیگ بخار با ظرفیت ۱ تن با فشار ۱۵۰ psi ، ۱ دستگاه
- دیگ آب گرم به ظرفیت ۵۰۰۰۰ کیلو کالری ، ۱ دستگاه
- سختی گیر به ظرفیت ۱۴۰۰۰ گرین ، ۱ دستگاه
- تجهیزات سردخانه سالن بسته بندی شامل کندانسور و اوپراتور ، ۲ دستگاه
- چیلر به ظرفیت ۶۰ تن برودت با برجهای خنک کننده مربوطه ، ۱، دستگاه
- ژنراتور ۸۰ کیلووات ، ۱ دستگاه
- سکوهای متحرک قارچ چینی ، ۶ دستگاه
- تانک های مدرج آبیاری بستر ها با پمپ و تجهیزات مربوطه ، ۱ دستگاه
- منابع آب به ظرفیت ۸۵۰۰ لیتر، ۲ دستگاه
- منابع سوخت مصرفی به ظرفیت ۸۵۰۰ لیتر، ۲ دستگاه
- دستگاه ها و تجهیزات سالن بسته بندی شامل دستگاه استرج کش ، لیبل زن ، ترازوها و باسکول

۳-۲-۵-۵- مواد فنی بستر کشت قارچ های خوراکی

کمپوست مورد استفاده در بستر قارچ به دو صورت کیسه ای و بلوك می باشد که استفاده از کمپوست بلوك توصیه می گردد.

- کمپوست مورد استفاده باید دارای ۶۸-۲/۲ درصد رطوبت ، ۷/۵ pH آن و نسبت نیتروژن آن (C/N) ۱۸ باشد .

- به منظور بهره برداری بهتر از فضا در سالن های پرورش قارچ ، از سیستم طبقه بندی استفاده می شود. (طبقات مورد استفاده باید آلومینیوم و یا گالوانیزه گرم باشد).
- سطح کمپوست در کل طبقات یکنواخت باشد .

- در صورت استفاده از سیستم کیسه ای ، بهتر است قطر کیسه های حاوی کمپوست بیشتر از ارتفاع آن باشد. در این صورت از هدر رفتن فضای مابین کیسه ها جلوگیری می شود.

- در هفته اول و پس از پر کردن سالن ها به منظور حفظ رطوبت کمپوست، سطح آن با روزنامه پوشانده شود.

ویژگیهای خاک پوششی

- خاک پوششی می بایست ظرفیت نگهداری آب بالای داشته و بتواند آب را جذب و نگهداری نماید.

- میزان رطوبت خاک پوششی در زمان خاک دهی حدود ۶۸-۷۶ درصد می باشد.

- مقدار هدایت الکتریکی (EC) خاک پوششی ۱-۵/۰ میلی زیمنس بر سانتیمتر باشد.

- pH مناسب خاک پوششی ۶/۸-۷/۵ می باشد.

- خاک پوششی نباید فشرده - سنگین و گریسی باشد زیرا از توسعه میسیلیوم ها در خاک جلوگیری کرده و خطر ایجاد شرایط بی هوایی و توقف رشد میسیلیوم را به همراه دارد.

- برای انجام خاک دهی روی تمام سطح کمپوست تا ارتفاع ۴ سانتیمتری با خاک پوششی پوشانده شود.

- در صورت قوی بودن ریسه دوانی بر روی سطح خاک عمل رافلینگ و در غیر اینصورت بر روی سطح خاک پوششی عمل اسکرج انجام می شود.

۳-۱-۶- سیستم بهداشتی

دستور العمل بهداشتی واحدهای تولید و پرورش قارچ خوارکی

رعایت اصول و ضوابط بهداشتی در واحدهای پرورش قارچ خوارکی به دلیل تاثیری که در کیفیت قارچ و تامین سلامت جامعه دارد، دارای اهمیت فوق العاده ای است. این اصول و ضوابط شامل دو بخش ذیل می باشد:

الف: ضوابط لازم الاجرا در خصوص بهداشت فردی کارکنان شاغل در واحدهای پرورش قارچ خوارکی

ب: ضوابط لازم الاجرا در خصوص بهداشت ساختمان و فضاهای مرتبط با پرورش، نگهداری، بسته بندی و حمل و نقل قارچ خوارکی

الف) ضوابط و مقررات مربوط به بهداشت فردی کارکنان

رعایت بهداشت فردی توسط کارگران نقش مهمی در کاهش آلودگی قارچ خوارکی به پاتوژن ها دارد. از آنجا که امکان انتقال آلودگی از طریق تماس دستها، مو و لباس کارگران و ... به قارچ وجود دارد، لذا در این راستا پرورش دهنده ها قارچ باید آموزش کافی و امکانات لازم را برای بهبود بهداشت کارکنان در واحدهای پرورش قارچ فراهم آورند که می توان به موارد ذیل اشاره نمود :

۱- کارگران باید دارای لباسهای کار مخصوص باشند.

۲- لباس های کارگران باید تمیز بوده و مانع از آلوده شدن قارچ از طریق تماس با بدن، مواد آرایشی و دارویی گردد.

۳- از پوشیدن کفش و دمپایی های جلویاز و پیراهن های بدون آستین خودداری نمایند.

۴- کارگران باید قبل از خروج از محوطه های پرورش قارچ خوارکی و ورود به بخش های دیگر مانند نهار خوری و استراحت گاه، لباس های کار خود را تغییض نمایند.

۵- کارگران واحدهای پرورش قارچ خوارکی باید پس از هر بار خروج از محیط کار و یا استفاده از سرویس های بهداشتی، دسته هایشان را بشوینند.

۶- کارگران واحدهای پرورش قارچ خوارکی باید از کلاه و یا سربند استفاده کنند تا از انتقال مو به درون سبد یا بسته قارچ جلوگیری شود.

۷- کارگرانی که دارای بیماری های عفونی مانند اسهال، تب ، یرقان ، خونریزی و جراحت هستند باید از تماس با قارچ خوارکی ممانعت نمایند.

۸- زخم های موجود بردست کارکنان باید بوسیله باند های غیر قابل نفوذ پوشانده شده و روی آن دستکش پوشیده شود.

۹- قارچ هایی که در تماس با افراد آلود بوده اند، باید دور ریخته شود.

۱۰- در سالن های پرورش قارچ خوارکی باید از زیور آلاتی مانند گوشواره، گردنبند، و یا انگشت هایی که دارای نگین هستند، استفاده شود.

۱۱- مصرف مواد غذایی، نوشیدنی‌ها، آدامس و سیگار در سالنهای پرورش قارچ خوارکی ممنوع است.

(ب) ضوابط و مقررات مربوط به بهداشت ساختمان و فضاهای پرورش قارچ

- ۱- واحدهای پرورش قارچ خوارکی باید کاملاً از واحدهای کمپوست سازی مجزا بوده و در صورت عدم استفاده از سیستم فیلتراسیون هوا، حداقل ۱۰۰۰ متر فاصله داشته باشد.
- ۲- در صورت نزدیک بودن واحد پرورش قارچ و واحد کمپوست سازی به یکدیگر، رفت و آمد بین آنها بایستی در حداقل ممکن و کنترل شده باشد.
- ۳- مواد اولیه دریافتی می‌بایست عاری از آلودگی باشد.
- ۴- تهیه کمپوست باید بر مبنای اصول علمی باشد تا باعث کاهش میکروارگانیسم‌های مضر به حد معجاز و قابل قبول گردد.
- ۵- به منظور جلوگیری از آلودگی خاک پوششی با آفات و فاضلاب، در فضای خشک و سرپوشیده، نگهداری شوند.
- ۶- زمین محل احداث واحد پرورش قارچ باید عاری از علف‌های هرز، چمن، آشغال، وسائل و قطعات غیر ضروری و آبهای راکد باشد.
- ۷- ساختمان‌ها باید به منظور جلوگیری از ورود آفات و یا آب (رطوبت) مورد تعمیر و بازسازی قرار گیرد.
- ۸- خروجی‌های سالن (درها و پنجره‌ها) باید کاملاً سالم بوده و درزبندی شوند.
- ۹- مسیر جریان هوا به سالن‌های پرورش قارچ باید تمیز نگه داشته شده و عاری از آشغال و آلودگی باشد.
- ۱۰- ضایعات باید در ظروف دردار جمع آوری و هر روز از ساختمان خارج شود.
- ۱۱- ظروف برداشت قارچ خوارکی باید تمیز و ضدغونی شوند.
- ۱۲- اگر ظروف محتوی قارچ‌های برداشت شده، بلافاصله بسته بندی نمی‌شوند می‌بایست تا هنگام بسته بندی، بوسیله کاغذ و یا پوشش‌های پلاستیکی پوشانده شوند.
- ۱۳- وسایلی مانند کارد که برای کوتاه کردن پایه‌های قارچ برداشت شده به کار می‌رود، باید تمیز و ضدغونی شده باشد.
- ۱۴- دستشویی‌ها و سرویس‌های بهداشتی باید در خارج از فضای سالن پرورش و به فاصله مناسب ساخته شود.
- ۱۵- دستشویی‌ها باید دارای امکانات آب گرم، صابون، حوله کاغذی و سطل زباله باشند.
- ۱۶- سطل‌های زباله باید بطور روزانه تخلیه و از محوطه پرورش خارج شوند.

۱-۲-۷- بیمه

با توجه به اینکه حجم سرمایه گذاری در گلخانه‌ها و واحدهای پرورش قارچ خوارکی قابل توجه بوده و از طرف دیگر عوامل خطر از جمله زلزله، تگرگ، سرما، برف، سیل، طوفان، گرما، سرقت، قطع برق، دود زدگی و متصاعد شدن گازهای آلینده و غیره باعث خسارت می‌شود، بیمه نمودن گلخانه و واحدپرورش قارچ لازم و ضروری است.

بیمه به صورت‌های زیر اعمال می‌شود:

الف - بیمه محصولات گلخانه‌ای

ب - بیمه سازه‌های گلخانه‌ای (در برابر طوفان، بادشید، برف و سرما، تگرگ، آتش سوزی و ...)

ج - بیمه قارچ خوراکی

- د- بیمه ساختمان واحد پرورش قارچ خوراکی (در برابر زلزله، آتش سوزی، سیل و ...)
- ه- بیمه مواد اولیه و محصول واحدهای کمپوست سازی (دربرابر آتش سوزی، سرمای شدید و یخندان و قطع برق و سرقت و (...)

۳-۱-۸- ضوابط لازم برای احداث واحد مستقل کمپوست سازی قارچ خوراکی

۱. در مورد صدور مجوز برای احداث واحد کمپوست سازی، با معاونت صنایع و توسعه روستایی سازمان جهاد کشاورزی استان هماهنگی های لازم به عمل آید.
۲. فاصله واحد تولید کمپوست تا سالن های تولید قارچ خوراکی حداقل ۱۰۰۰ متر باشد.
۳. حداقل زمین مورد نیاز برای احداث واحد مستقل تولید کمپوست به ظرفیت ۱۰۰۰ تن فاز ۲ در سال، ۵۰۰۰ مترمربع می باشد.

تبصره: در صورت استفاده از سیستم فیلتراسیون در سالن های تولید و پرورش قارچ خوراکی، رعایت حداقل فاصله ۵۰۰ متر تا واحد کمپوست سازی بالامانع است.

۳-۲- سیستم های گلخانه ای

تذکر: مبانی و ضوابط طراحی سیستم های گلخانه ای بطور جداگانه به عنوان ملحقات نظام گلخانه ای توسط دفتر نظام فنی و اجرایی معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری منتشر خواهد شد.

فصل ۴

مجتمع گلخانه‌ای

۴-۱- مجتمع گلخانه‌ای

مجموعه‌ای است که در آن واحدهای گلخانه‌ای یا پرورش فارج‌های خوراکی بر اساس مطالعات صورت گرفته به صورت مرکز در اراضی بالای ۵ هکتار با رعایت حداقل فواصل و حریم‌ها و در مکان‌های مناسب احداث می‌گردد و در آن گروه کثیری در قالب واحدهای مستقل فعالیت می‌نمایند که ممکن است به صورت مالکیت واحد و یا در قالب نظامهای بهره‌برداری خاص اداره گردد.

تذکر: مجتمع‌هایی که توسط سازمان‌های جهاد کشاورزی استان با اعتبارات دولتی (زیر ساختها) احداث و طبق ضوابط مربوطه به متلاطیان واحد شرایط واگذار می‌گردد مشمول ضوابط خاص خود می‌باشند.

تذکر: شرح خدمات مطالعات ایجاد مجتمع‌های گلخانه‌ای کشور به طور جداگانه به عنوان ملحقات نظام گلخانه‌ای توسط دفتر تدوین معیارها و ضوابط معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری منتشر خواهد شد.

اهم اهداف احداث مجتمع‌های گلخانه‌ای و پرورش فارج‌های خوراکی:

- ۱- ساماندهی و توسعه واحدهای جدید در قالب کشاورزی پایدار مبتنی بر تجمیع فرآیند تولید، فرآوری و بازاریابی
- ۲- تسهیل و تسريع در انتقال دانش فنی و یافته‌های تجربی
- ۳- ایجاد فضای مرکز مدیریتی برای ارتقاء بهره‌وری تولید و توزیع خدمات فنی و تکنولوژی
- ۴- ایجاد زمینه اشتغال پایدار برای متخصصین کشاورزی مبتنی بر فناوری و دانش محوری
- ۵- تسهیل فرآیند بازاریابی محصولات گلخانه‌ای تولیدی
- ۶- امکان تشکیل تعاونی‌ها و تشکل‌های کارآمد تولیدی با توجه به قربت تولیدکنندگان
- ۷- امکان ایجاد زنجیره‌های مناسب تولید، بسته بندی، انبارداری، حمل و نقل داخلی و بین المللی به دلیل وجود حجم مناسب محصول
- ۸- کاهش هزینه‌های تولید

روندهای پروانه‌های مجتمع‌های گلخانه‌ای و پرورش فارج‌های خوراکی:

- ۱- اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی و اعلام نواقص حسب ضوابط نظام گلخانه‌ای توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی
- ۲- بررسی و اظهار کمیته فنی صدور پروانه‌های استان
- ۳- پرداخت هزینه‌های بررسی و صدور پروانه‌ها به سازمان نظام مهندسی استان
- ۴- صدور پروانه

تبصره ۱: موافقت اولیه رأساً برای آن دسته از متقاضیانی که قادر اسناد مثبته می‌باشد توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان صادر شده و قادر هر گونه تعهدی برای سازمان نظام مهندسی و جهاد کشاورزی می‌باشد.

تبصره ۲: براساس قوانین مربوطه هزینه های یاد شده در این بند توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور تعیین و پس از تایید وزارت جهاد کشاورزی (معاونت تولیدات گیاهی) ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

انواع پروانه ها:

۱. پروانه تاسیس

مراحل صدور پروانه تاسیس به شرح ذیل می باشد:

- ۱-۱. ارائه درخواست کتبی به همراه کلیه مدارک لازم به سازمان نظام مهندسی و منابع طبیعی
- ۱-۲. معرفی شرکت های مشاوره ذیصلاح و دارای رتبه مرتبط به مقاضی
- ۱-۳. اخذ مدارک مربوط به مطالعات، بررسی و تکمیل پرونده مقاضی توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
- ۱-۴. بررسی و اعلام نظر در کمیته فنی صدور پروانه های استان مستقر در سازمان نظام مهندسی
- ۱-۵. معرفی مهندس سازه، مشاور، پیمانکاران و ناظر واجد صلاحیت مندرج در بند های ۱-۱-۲۳ تا ۱-۱-۲۵ و تبصره های ذیربایط فصل اول همین نظامنامه به مقاضی جهت عقد قرارداد برای شروع عملیات زیرساختها و ساخت سازه
- ۱-۶. صدور پروانه

تبصره: شروع عملیات احداث مجتمع توسط مهندس ناظر پس از درخواست مقاضی و بازدید مهندس مربوطه از سایت محل احداث طی نامه ای به سازمان نظام مهندسی اعلام می گردد.

۲. پروانه بهره برداری

مراحل صدور مجوز پروانه بهره برداری به شرح ذیل می باشد:

- ۲-۱. ارائه درخواست کتبی مقاضی مبنی بر صدور پروانه بهره برداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
- ۲-۲. تکمیل فرم گواهی پایان کار توسط مهندس ناظر پروژه و ارائه آن به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
- ۲-۳. اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده مقاضی برای صدور پروانه بهره برداری و تطبیق با طرح اولیه طبق فرم گواهی پایان کار احداث گلخانه توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان
- ۲-۴. بررسی و اعلام نظر در کمیته فنی صدور پروانه های استان
- ۲-۵. صدور پروانه بهره برداری مجتمع

تبصره: پس از طی فرآیند فوق الذکر هر یک از واحدهای مستقل مجتمع مشمول رعایت فرایندهای گلخانه ها و واحدهای پرورش قارچ انفرادی مندرج در این نظام نامه می باشند.

۳. مجوز توسعه

عملیات توسعه مجتمع گلخانه‌ای به شرط داشتن زمین و آب مناسب و مورد نیاز بر اساس فرآیند تعریف شده در مجوز تاسیس گلخانه‌های انفرادی مقدور می‌باشد.

۴. مجوز بهسازی و نوسازی

الف- چنانچه مجتمع از نظر مالکیت متعلق به مالک واحدی باشد و بخواهد مجتمع را بهسازی و نوسازی نماید فرآیند کار به شرح ذیل می‌باشد:

۱- ارائه درخواست کتبی متقاضی و مدارک لازم مبنی بر صدور مجوز بهسازی و نوسازی گلخانه یا واحد پرورش قارچ به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان

۲- ارجاع متقاضی به اشخاص حقیقی و حقوقی دارای رتبه مرتبط سازمان نظام مهندسی برای امور کارشناسی و تائید طرح توجیهی متقاضی

۳- اخذ مدارک، بررسی و تکمیل پرونده متقاضی برای صدور مجوز بهسازی و نوسازی توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان

۴- بررسی و اعلام نظر در کمیته فنی صدور پروانه‌های استان

۵- معرفی مهندس ناظر، مشاور و پیمانکار واحد صلاحیت مندرج در بندهای ۱-۱-۲۳ تا ۱-۱-۲۵ و تبصره‌های ذیربطری فصل اول همین نظامنامه به متقاضی جهت عقد قرارداد با ایشان و شروع عملیات بهسازی و نوسازی گلخانه یا واحد پرورش قارچ خوارکی تبصره: شروع عملیات بهسازی و نوسازی گلخانه یا واحد پرورش قارچ توسط مهندس ناظر پس از درخواست متقاضی و بازدید مهندس مربوطه از محل طی نامه‌ای به سازمان نظام مهندسی اعلام می‌گردد.

۶- صدور مجوز بهسازی و نوسازی

ب- هر یک از واحدهای مستقل مجتمع مشمول رعایت فرایندهای گلخانه‌ها و واحدهای پرورش قارچ انفرادی مندرج در این نظام نامه می‌باشدند.

۵. مجوز تغییر کشت

الف- چنانچه متقاضی از نظر مالکیت متعلق به مالک واحدی باشد و بخواهد مجتمع را کلاً تغییر کشت دهد فرآیند کار به شرح ذیل می‌باشد:

۱- ارائه درخواست کتبی متقاضی و مدارک لازم مبنی بر صدور مجوز تغییر کشت مجتمع به سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان

۲- ارجاع متقاضی به اشخاص حقیقی و حقوقی دارای رتبه مرتبط سازمان نظام مهندسی برای امور کارشناسی و تائید طرح توجیهی متقاضی

۳- بررسی پرونده متقاضی و رفع نواقص احتمالی برای صدور مجوز

۴- صدور مجوز تغییر کشت

۵- شروع عملیات تغییر کشت مجتمع توسط مهندس ناظر پس از درخواست متقاضی و بازدید مهندس مربوطه از محل مجتمع طی نامه ای به سازمان نظام مهندسی اعلام می گردد.

ب- هر یک از واحدهای مستقل مجتمع مشمول رعایت فرایندهای گلخانه ها و واحدهای پرورش قارچ انفرادی مندرج در این نظام نامه می باشند.

تذکر: کلیه مراحل اجرایی پروژه شامل احداث گلخانه، اجرای تاسیسات، موارد فنی درون گلخانه ها، سیستم های سرمایشی و گرمایشی، سیستم های آبیاری و تطبیق نقشه موقعیت با متحدهات می باشد تحت نظر مهندس ناظر دارای رتبه از سازمان نظام مهندسی کشاورزی انجام پذیرد و صدور پایان کار بدون تایید مهندس ناظر مذکور، میسر نمی باشد و محاسبات سازه ای با مشارکت مهندس سازه ساختمان و مکانیک صورت می پذیرد.

فصل ٥

ضمایم

الف – فرمها

فرم شماره ۱«درخواست صدور پروانه»

مجوز بهسازی و نوسازی ☐	مجوز توسعه ☐	پروانه بهره برداری ☐	پروانه تاسیس ☐
گواهی ابطال پروانه فعالیت ☐		گواهی ابطال پروانه فعالیت ☐	مجوز تغییر کشت ☐

برای واحد گلخانه‌ای

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان .....
اینجانب با مشخصات ذیل :

نام ..... نام خانوادگی ..... شماره شناسنامه ..... کد ملی ..... صادره از .....
تاریخ تولد ..... میزان تحصیلات ..... رشته تحصیلی ..... به نمایندگی از جانب خود یا .....
شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ ..... یا تعاوی ..... شماره .....
ثبت ..... تقاضا دارم طبق آئین نامه های نظام گلخانه و قارچ های خوراکی کشور نسبت به صدور پروانه .....
برای ..... متر گلخانه را با مشخصات زیر اقدام نمایند :

۱- نوع محصول مورد کشت در گلخانه .....

۲- ظرفیت تولید سالیانه .....

۳- نحوه بهره برداری .....

۴- آدرس محل سکونت ..... شماره تلفن منزل .....

۵- آدرس محل احداث گلخانه ..... شماره تلفن گلخانه .....

۶- مسئول فنی واحد گلخانه ..... شماره عضویت سازمان نظام مهندسی کشاورزی .....
رشته و مدرک تحصیلی .....

۷- مساحت محل احداث گلخانه ..... مترمربع و مساحت گلخانه ..... مترمربع .....

۸- مالکیت : شخصی رسمی استیجاری اوقافی استیجاری محضری واگذاری مفروز الرعیه فاقد زمین

۹- منابع تامین آب مورد نیاز گلخانه :

چاه عمیق ..... حلقه .....

چاه نیمه عمیق ..... حلقه .....

آب لوله کشی با انشعاب لوله ..... اینج

حقبه ..... از منابع دائمی با میزان حق برداشت .....

۱۰- منابع تامین برق گلخانه

ژنراتور ..... انشعاب برق شهری و یا روستائی ..... سایر منابع .....

۱۱- سایر امکانات و اظهارات تکمیلی

نام و نام خانوادگی متقاضی :

محل امضاء :

تاریخ درخواست :

فرم شماره ۱«درخواست صدور پروانه»

☐ مجوز بهسازی و نوسازی	☐ پروانه بهره برداری	☐ مجوز توسعه	☐ پروانه تاسیس
		☐ گواهی ابطال پروانه فعالیت	☐ مجوز تغییر کشت

برای واحد پرورش قارچ خوارکی

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان .....
اینجانب با مشخصات ذیل :

نام ..... نام خانوادگی ..... شماره شناسنامه ..... کد ملی ..... صادره از .....
تاریخ تولد ..... میزان تحصیلات ..... رشته تحصیلی ..... شغل ..... به .....
نمایندگی از جانب خود یا شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ ..... یا .....
تعاونی ..... شماره ثبت ..... تقاضا دارم طبق آئین نامه های نظام گلخانه و قارچ های خوارکی کشور .....
نسبت به صدور پروانه ..... برای واحد پرورش قارچ خوارکی را با مشخصات زیر اقدام نمایند :

- ۱- نوع محصول مورد کشت : صدفی دکمه ای
- ۲- ظرفیت تولید سالیانه .....
.....
- ۳- نحوه بهره برداری .....
.....
- ۴- آدرس محل سکونت ..... شماره تلفن منزل .....
.....
- ۵- آدرس محل پرورش قارچ ..... شماره تلفن واحد .....
.....
- ۶- نام و نام خانوادگی مدیر تولید ..... رشته و مدرک تحصیلی .....
..... شماره عضویت در سازمان نظام مهندسی کشاورزی .....
.....
- ۷- مترأز زمین ..... مترمربع و مترأز ساختمان (سوله ها) ..... مترمربع .....
.....
- ۸- مالکیت : شخصی رسمی استیجاری اوقافی واگذاری مفروز الرعیه فاقد زمین
- ۹- منابع تامین آب مورد نیاز واحد پرورش قارچ خوارکی :
چاه عمیق ..... حلقه .....
چاه نیمه عمیق ..... حلقه .....
آب لوله کشی با انشعباب لوله ..... اینچ .....
حقابه ..... از منابع دائمی با میزان حق برداشت .....
.....
- ۱۰- منابع تامین برق واحد پرورش قارچ خوارکی .....
..... ژنراتور انشعباب برق شهری و یا روستائی .....
..... سایر منابع ..... برق منطقه ای .....
.....
- ۱۱- سایر امکانات و اطهارات تکمیلی .....
.....

..... نام و نام خانوادگی متقاضی :

..... محل امضاء :

..... تاریخ درخواست :

فرم شماره ۲

«تعهدنامه واحد گلخانه»

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان .....
اینجانب با مشخصات ذیل :

نام ..... نام خانوادگی ..... شماره شناسنامه ..... کد ملی: ..... صادره از .....
تاریخ تولد ..... میزان تحصیلات ..... مدرک تحصیلی ..... شغل ..... به نمایندگی از جانب خود یا
شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ ..... یا تعاوی ..... تقاضای
صدور پروانه ..... برای ..... واحد گلخانه با خلاصه مشخصات زیر را دارم:

۱- نوع محصول مورد کشت در گلخانه .....
۲- ظرفیت تولید سالیانه .....
۳- روش کاشت.....

واقع در استان ..... شهرستان ..... روستای ..... پلاک .....
فرعی ..... از اصلی ..... بدینوسیله معهده می شوم قبل از آغاز عملیات ساختمانی گواهی گذراندن دوره
آموزشی و نتیجه آزمایش کمی و کیفی آب و خاک را ارائه نمایم و اسکلت گلخانه و اینیه و تاسیسات جانی را طبق طرح و نقشه
و توصیه ارائه شده توسط مهندسین سازه، مشاور و ناظر و با رعایت دستورالعملها مندرج در نظام گلخانه کشور انجام دهم و در
مدت اعتبار پروانه کار احداث آنها را به اتمام رسانده و آماده بهره برداری نمایم. همچنین از ساختمانها وابنیه و تاسیسات واحد
گلخانه ای مذکور به جز در مواردی که پروانه صادر می شود و برابر شرایط و ضوابط مندرج در نظام گلخانه، استفاده دیگری
نکرده و بدون اطلاع قبلی و کسب مجوز از آن سازمان واحد خود را توسعه نداده و بدون کسب اجازه نسبت به فروش یا انتقال
آن یا سایر پروانه های صادره به طور مستقیم و غیر مستقیم اقدامی ننمایم. و در تمامی مراحل تولید از مسئول فنی مورد تایید
آن سازمان استفاده نموده و به توصیه های ایشان عمل نمایم.

در صورتی که تعهدات ذکر شده را انجام نداده و یا برخلاف آنها عمل نمایم و همچنین در صورت اثبات عدم صحت مالکیت
زمین، مرجع صادرکننده پروانه می تواند ضمن سلب حق هر گونه استفاده از تاسیسات از اینجانب، پروانه مورد اشاره را لغو کرده و
نسبت به لغو امتیاز آب و برق و گاز و سایر امتیازاتی که درنتیجه صدور پروانه به واحد گلخانه ای مورد بحث تعلق گرفته است،
اقدام نماید.

همچنین علاوه بر اینکه هر گونه خسارت یا زیان و ضرری که از این بابت متوجه اینجانب شود مورد قبول بوده و حق
هیچگونه اعتراضی برای اینجانب باقی نمی ماند، در صورتی که از بابت عدم رعایت ضوابط نظام گلخانه کشور خسارتری متوجه
دولت و بیت المال گردد موظف به جبران آن هستم.

نام و نام خانوادگی:

امضاء و اثر انگشت:

تاریخ:

فرم شماره ۲

«تعهدنامه واحد پرورش قارچ خوارکی»

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان .....
اینجانب با مشخصات ذیل :

نام ..... نام خانوادگی ..... شماره شناسنامه ..... کد ملی ..... صادره از .....
تاریخ تولد ..... میزان تحصیلات ..... مدرک تحصیلی ..... شغل ..... به نمایندگی از .....
جانب خود یا شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ ..... یا تعاوی
 تقاضای صدور پروانه ..... برای واحد پرورش قارچ دکمه ای صدفی با خلاصه مشخصات زیر را .....
دارم :

..... طرفیت تولید سالیانه .....
واقع در استان ..... شهرستان ..... بخش ..... روستای ..... پلاک .....
فرعی ..... از اصلی ..... بدینوسیله معهده می شوم قبل از آغاز عملیات ساختمانی گواهی گذراندن دوره آموزشی و نتیجه آزمایش کمی و کافی آب را ارائه نمایم و اینیه و تجهیزات و تاسیسات جانبی را طبق طرح و نقشه و توصیه ارائه شده توسط مهندسین سازه، مشاور و ناظر و با رعایت دستورالعمل های مندرج در نظام گلخانه و قارچ های خوارکی کشور انجام دهم و در مدت اعتبار پروانه کار احداث آنها را به اتمام رسانده و آماده بهره برداری نمایم. همچنین از ساختمانها و اینیه و تاسیسات واحد پرورش قارچ خوارکی به جز در مواردی که پروانه صادر می شود و برابر شرایط و ضوابط مندرج در نظام گلخانه و قارچ های خوارکی استفاده دیگری نکرده و بدون اطلاع قبلی و کسب مجوز از آن سازمان واحد خود را توسعه نداده و بدون کسب اجازه نسبت به فروش یا انتقال آن یا سایر پروانه های صادره به طور مستقیم و غیر مستقیم اقدامی ننمایم. و در تمامی مراحل تولید از مسئول فنی مورد تایید آن سازمان استفاده نموده و به توصیه های ایشان عمل نمایم.

در صورتی که تعهدات ذکر شده را انجام نداده و یا برخلاف آنها عمل نمایم و همچنین در صورت اثبات عدم صحت مالکیت زمین، مرجع صادرکننده پروانه می تواند ضمن سلب حق هر گونه استفاده از تاسیسات از اینجانب، پروانه مورد اشاره را لغو کرده و نسبت به لغو امتیاز آب و برق و گاز و سایر امتیازاتی که درنتیجه صدور پروانه به واحد قارچ های خوارکی مورد بحث تعلق گرفته است، اقدام نماید.

همچنین علاوه بر اینکه هر گونه خسارت یا زیان و ضرری که از این بابت متوجه اینجانب شود مورد قبول بوده و حق هیچگونه اعتراضی برای اینجانب باقی نمی ماند، در صورتیکه از بابت عدم رعایت ضوابط نظام گلخانه و قارچ های خوارکی کشور خسارتی متوجه دولت و بیت المال گردد موظف به جبران آن هستم.

..... نام و نام خانوادگی :

..... امضاء و اثر انگشت :

..... تاریخ :

فرم شماره ۳

« گواهی پایان کار گلخانه »

جهت صدور :

مجوز توسعه / مجوز نوسازی و بهسازی تمدید پروانه بهره برداری پروانه بهره برداری

- مشخصات متقاضی :

نام ..... نام خانوادگی ..... شماره شناسنامه ..... کد ملی ..... صادره از .....
تاریخ تولد ..... آدرس محل سکونت ..... شماره تلفن .....
منزل ..... شماره ثبت ..... مورخ ..... نام مدیرعامل .....
..... آدرس شرکت ..... شماره تلفن شرکت .....
شماره صدور پروانه ..... تاریخ ..... نوع محصول ..... نحوه بهره برداری .....
..... ظرفیت تولید سالیانه ..... تاریخ تمدید اول ..... تاریخ تمدید دوم .....
مساحت کل زمین ..... مساحت مفید گلخانه .....
آیا گلخانه در محل تعیین شده احداث شده است؟ بله خیر

آیا تاسیسات و ابنيه جانبی طبق نقشه و طرح تائید شده احداث شده است؟ بله خیر

آیا آب قابل استفاده به اندازه مورد نیاز طرح تامین شده است؟ بله خیر

روش آبیاری : ..... توضیحات در مورد آب : .....
..... آیا برق گلخانه تامین شده است؟ بله خیر
..... آیا ژنراتور برق نصب شده است؟ بله خیر

توضیحات در مورد برق : .....
..... آیا موارد فنی ساخت سازه و اسکلت گلخانه طبق نظام گلخانه رعایت شده است؟ بله خیر

توضیحات در مورد سازه گلخانه ای : .....
..... آیا موارد فنی پوششی گلخانه ای، تاسیسات و تجهیزات جانبی و داخلی گلخانه طبق نظام گلخانه رعایت شده است؟ بله خیر

نوع سوخت تامین شده: گاز برق نفت گاز سایر موارد

نوع منبع سوخت دوم: نفت گاز نفت سایر موارد

توضیحات در مورد پوشش گلخانه ای : .....
..... توضیحات در مورد تجهیزات جانبی : .....

آیا رعایت فواصل شده است؟ بله خیر

فهرست و مشخصات تاسیسات و ابنيه احداث شده : .....

در صد پیشرفت عملیات احداث گلخانه و تجهیز آن :

کروکی زمین گلخانه احداث شده:

شمال ↑

نظریه کلی و نهائی کارشناس :

نام و نام خانوادگی مهندس ناظر سازمان

.....نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان :

..... محل امضاء، مهر مهندسی و درج رتبه:

تاریخ یازدی و تکمیل فرم :

فرم شماره ۳

«گواهی پایان کار واحد پرورش قارچ خوراکی»

جهت صدور :

مجوز توسعه / مجوز نوسازی و بهسازی   تمدید پروانه بهره برداری   پروانه بهره برداری

- مشخصات مقاضی :

نام ..... نام خانوادگی ..... شماره شناسنامه ..... کد ملی ..... صادره از .....
 تاریخ تولد ..... آدرس محل سکونت ..... شماره تلفن منزل .....
 نام شرکت ..... شماره ثبت ..... مورخ ..... نام مدیر عامل .....
 آدرس شرکت ..... شماره تلفن شرکت .....
 شماره صدور پروانه ..... تاریخ ..... نوع محصول ..... نحوه بهره برداری ..... ظرفیت

تولید سالیانه ..... تاریخ تمدید اول ..... تاریخ تمدید دوم .....
 مساحت کل زمین ..... مساحت اینیه احداث شده .....
 آیا واحد پرورش قارچ در محل تعیین شده احداث است؟ بله خیر

آیا تاسیسات و اینیه جانبی طبق نقشه و طرح تائید شده احداث شده است؟ بله خیر
 آیا آب قابل استفاده به اندازه مورد نیاز طرح تامین شده است؟ بله خیر

روش آبیاری : .....
 توضیحات در مورد آب : .....
 آیا برق واحد پرورش قارچ تامین شده است؟ بله خیر

آیا ژنراتور برق تامین شده است؟ بله خیر
 توضیحات در مورد برق : .....

آیا موارد فنی ساخت سازه واحد پرورش قارچ طبق پلان اجرایی فاز ۲ تائید شده توسط مهندس ساختمان رعایت شده است؟ بله خیر

توضیحات در مورد سازه واحد پرورش قارچ خوراکی : .....
 آیا عایق بندی سالنهای پرورش قارچ، نصب تاسیسات و تجهیزات مورد نیاز جانبی و داخلی طبق نقشه فاز ۲ رعایت شده است؟ بله خیر

نوع سوخت تامین شده: گاز برق نفت گاز سایر موارد

نوع منع سوخت دوم: نفت گاز نفت سایر موارد

توضیحات در مورد عایق بندی سالنهای پرورش قارچ (با ذکر نوع عایق بندی) : .....
 توضیحات در مورد تجهیزات جانبی : .....

آیا سالنهای پرورش قارچ دارای طبقه بندی استاندارد می باشد؟ بله خیر

فهرست و مشخصات تاسیسات و ابنيه احداث شده :

.....
.....
.....

درصد پیشرفت عملیات احداث واحد پرورش قارچ و تجهیز آن :

.....
.....
.....

کروکی زمین واحد قارچ خوارکی احداث شده :

↑ شمال

نظريه کلی و نهايی کارشناس :

.....
.....
.....

نام و نام خانوادگی مهندس ناظر سازمان

..... نظام مهندسي کشاورزی و منابع طبیعی استان :

..... محل امضاء، مهر مهندسی و درج رتبه:

..... تاريخ بازدید و تکمیل فرم :

فرم شماره ۴

« فرم اعلام نواقص حین اجرای پروژه »

..... شماره :

..... تاریخ :

..... پیوست:

..... به آقای / خانم / شرکت ..... به آدرس .....
از : سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان .....

موضوع: نواقص گلخانه و واحد پرورش قارچ خوارکی

در بازدیدی که کارشناس این سازمان از محل گلخانه / واحد پرورش قارچ جنابعالی واقع در ..... در
تاریخ ..... به عمل آورده اند، جهت تکمیل پرونده باید اقداماتی به شرح زیر صورت گیرد :

-۱

-۲

-۳

-۴

-۵

.....

شایسته است به محض اصلاح و رفع نواقص فوق، مراتب را کتبًا به این واحد اعلام نماید تا پس از بازدید مجدد، طبق ضوابط
اقدام لازم به عمل آید.

نام و نام خانوادگی مهندس ناظر:

..... مهر و امضاء.....

..... سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان .....

ب - نمونه

پروانه ها

۹

مجوزها

شماره :

تاریخ :

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی

«موافقت اولیه»

آقای / خانم ..... فرزند ..... شماره شناسنامه ..... صادره از ..... تاریخ تولد .....
کد ملی .....
شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ ..... با ایجاد ..... واحد

به مساحت ..... (مترمربع) زیرینه در زمینی به مساحت کل ..... (مترمربع) واقع در
شهرستان ..... بخش ..... روستای ..... موافقت می شود.

توضیح : صدور پروانه تاسیس منوط به ارائه استاد و مدارک مثبته مورد نیاز و طی مراحل قانونی مربوطه بوده، و این گواهی به عنوان
موافقت اولیه هیچگونه تعهدی برای سازمان جهاد کشاورزی استان و سازمان صادرکننده ایجاد نمی کند.

سازمان نظام مهندسی کشاورزی

و منابع طبیعی استان

توضیح: مدت اعتبار این موافقت نامه از تاریخ صدور حداقل یک سال می باشد.

تعهدات متقاضی:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و ابنيه مربوطه به گلخانه را طبق طرح نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.
- تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عنداللزوم پیمانکار، تحويل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ای بی که به تایید مهندس مشاور رسیده است را ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در تامین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در بازاریابی و فروش محصول برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط ناظر، آغاز نماید.
- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوارکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوارکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوارکی مجاز می باشد.
- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادرکننده پروانه بالامانع می باشد.
- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی و اگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.
- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربسط کشور اعلام می گردد.
- دارندگان پروانه تاسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهرهبرداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهرهبرداری اعلام نمایند.
- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادر شده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.
- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهرهبرداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.
- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.
- بمنظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با مختلفین برخورد خواهد شد.
- متقاضی متعهد می گردد که هرگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات واردہ از نامبرده اخذ خواهد شد.

- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تأسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراث است و چنانچه وراث یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

کد پروانه : .....
 شماره پروانه : .....
 تاریخ صدور : .....

سازمان نظام مهندسی
 کشاورزی و منابع طبیعی استان
 وزارت جهاد کشاورزی
 سازمان جهاد کشاورزی استان

محل الصاق عکس

«پروانه تاسیس»
واحد تولیدی گلخانه‌ای

براساس درخواست شماره ..... مورخ ..... متقاضی ..... و مفاد صورتجلسه مورخ ..... کمیته
 فنی صدور پروانه گلخانه استان اجازه داده می شود:
 آقای / خانم ..... فرزند ..... شماره شناسنامه ..... صادره از ..... تاریخ تولد ..... کد ملی
 .....

شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ ..... در زمینی واقع در ..... به مساحت ..... مترمربع، گلخانه دائم در متراز ..... مترمربع به تولید گل و گیاه
 سبزی و صیفی توت فرنگی سایر محصولات به تولید سالیانه ..... تن/شاخه به آدرس
 استان ..... شهرستان ..... بخش ..... روستا ..... پلاک ثبتی ..... فرعی ..... از ..... اصلی فعالیت نماید.

رئيس سازمان جهاد کشاورزی استان

رئيس سازمان نظام مهندسی
 کشاورزی و منابع طبیعی استان

توضیحات:

- مدت اعتبار این پروانه از تاریخ صدور حداقل یک سال می باشد.
- این پروانه غیر قابل انتقال می باشد.
- احداث گلخانه و ابینه آن تغییر کاربری اراضی محسوب نمی شود (به شرط اخذ مجوزهای مربوطه).
- اجرای تعهدات متفاضی به شرح ظهر پروانه الزامی می باشد.

تعهدات متقاضی:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و ابینیه مربوطه به گلخانه را طبق طرح نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.

تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عندالزوم پیمانکار، تحويل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ایی که به تایید مشاور رسیده است را ندارد.

- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در تامین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای دستگاه صادرکننده ندارد.

- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در بازاریابی و فروش محصول برای دستگاه صادرکننده ندارد.

- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط ناظر، آغاز نماید.

- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوارکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوارکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوارکی مجاز می باشد.

- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادرکننده پروانه بلامانع می باشد

- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی واگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.

- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربسط کشور اعلام می گردد.

- دارندگان پروانه تاسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهرهبرداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهرهبرداری اعلام نمایند.

- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادر شده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.

- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهرهبرداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.

- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.

- بمنظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با متخلفین برخورد خواهد شد.

- متقاضی متعهد می گردد که هرگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات واردہ از نامبرده اخذ خواهد شد.

- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تاسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراث است و چنانچه وراث یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

کد پروانه :

شماره پروانه :

تاریخ صدور :

سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استان

وزارت جهاد کشاورزی

محل الصاق عکس

«پروانه تاسیس»

واحد تولیدی پرورش قارچ خوراکی

براساس درخواست شماره ..... مورخ ..... متقاضی ..... و مفاد صورتحله مورخ ..... کمیته
فنی صدور پروانه استان اجازه داده می شود:

آقای / خانم ..... فرزند ..... شماره شناسنامه ..... صادره از ..... تاریخ تولد ..... کد ملی

..... شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ .....
در زمینی واقع در ..... به مساحت ..... مترمربع، واحد پرورش قارچ خوراکی در متراز ..... مترمربع به تولید
قارچ دکمه ای صدفی به مقدار ..... تن، تولید سالیانه به آدرس استان ..... شهرستان .....
بخش ..... روستا ..... پلاک ثبتی ..... فرعی از ..... اصلی فعالیت نماید.

رئیس سازمان نظام مهندسی

رئیس سازمان نظام مهندسی

کشاورزی و منابع طبیعی استان

توضیحات :

- مدت اعتبار این پروانه از تاریخ صدور حداقل یک سال می باشد.
- این پروانه غیر قابل انتقال می باشد.
- احداث واحد پرورش قارچ و اینه آن تغییر کاربری اراضی محسوب نمی شود (به شرط اخذ مجوزهای مربوطه).
- اجرای تعهدات متفاضلی به شرح ظهر پروانه الزامی می باشد.

تعهدات متقاضی:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و ابنيه مربوطه به گلخانه را طبق طرح نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.
- تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عنداللزوم پیمانکار، تحويل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ای که به تایید مهندس مشاور رسیده است را ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در تامین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در بازاریابی و فروش محصول برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط ناظر، آغاز نماید.
- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوارکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوارکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوارکی مجاز می باشد.
- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادرکننده پروانه بلامانع می باشد
- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی واگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.
- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربسط کشور اعلام می گردد.
- دارندگان پروانه تأسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهرهبرداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهرهبرداری اعلام نمایند.
- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادرشده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.
- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهرهبرداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.
- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.
- بمنظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با متخلفین برخورد خواهد شد.
- متقاضی متعهد می گردد که هرگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات واردہ از نامبرده اخذ خواهد شد.

- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تأسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراث است و چنانچه وراث یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

کد پروانه : .....
 شماره پروانه : .....
 تاریخ صدور: .....

سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استان

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان جهاد کشاورزی استان

محل الصاق عکس

«پروانه بهره برداری»

واحد تولیدی گلخانه‌ای

براساس درخواست شماره ..... مورخ ..... متقاضی .....
 و براساس مفاد صورتجلسه مورخ ..... کمیته فنی صدور پروانه های گلخانه‌ای استان به موجب این پروانه به :
 آقای / خانم ..... فرزند ..... شماره شناسنامه ..... صادره از ..... تاریخ تولد ..... کد
 ملی .....
 شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ .....
 با توجه به پروانه تاسیس شماره ..... مورخه ..... اجازه داده می شود که در زمینی به مساحت .....
 مترمربع گلخانه دائم ..... مترمربع با فضای باز تولیدی ..... مترمربع با حجم تولیدی سالانه ..... و
 تاسیسات مورد نیاز شامل :

دفتر کار (مترمربع)	نگهدانی و اطاق کارگری (مترمربع)	انباری (مترمربع)	تاسیسات گرمایشی و سرماشی و مخازن سوخت و تغذیه (مترمربع)	سردخانه، اطاق سورت و بسیله بندی (مترمربع) (براساس نوع محصول)	استخر ذخیره آب (مترمکعب)
.....	.....	.....	.....	.....	.....

در شهرستان ..... بخش ..... روستا ..... پلاک ثبتی ..... فرعی از .....
 اصلی فعالیت نماید.

رئيس سازمان نظام مهندسی استان

رئيس سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استان

توجه :

- مدت اعتبار این پروانه از تاریخ صدور دو سال می باشد.
- تمدید اول از تاریخ ..... تا تاریخ ..... می باشد و شماره ..... تاریخ ..... مهر و امضاء
- تمدید دوم از تاریخ ..... تا تاریخ ..... می باشد و شماره ..... تاریخ ..... مهر و امضاء
- تمدید سوم از تاریخ ..... تا تاریخ ..... می باشد و شماره ..... تاریخ ..... مهر و امضاء

توضیح اینکه اجرای اتعهادات متقاضی به شرح ظهر پروانه الزامی می باشد.

تعهدات متقاضی:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و اینیه مربوطه به گلخانه را طبق طرح نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.
- تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عندالزوم پیمانکار، تحويل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ایی که به تایید مهندس مشاور رسیده است را ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در تامین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در بازاریابی و فروش محصول برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط ناظر، آغاز نماید.
- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوارکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوارکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوارکی مجاز می باشد.
- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادرکننده پروانه بالامانع می باشد.
- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی واگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.
- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربیط کشور اعلام می گردد.
- دارندگان پروانه تأسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهرهبرداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهرهبرداری اعلام نمایند.
- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادر شده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.
- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهرهبرداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.
- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.
- بمنظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با مختلفین برخورد خواهد شد.
- متقاضی متعهد می گردد که هرگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات واردہ از نامبرده اخذ خواهد شد.

- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تأسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراث است و چنانچه وراث یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

کد پروانه : .....
شماره پروانه : .....
تاریخ صدور: .....

سازمان نظام مهندسی .....
وزارت جهاد کشاورزی .....
کشاورزی و منابع طبیعی استان .....
سازمان جهاد کشاورزی استان .....

محل الصاق عکس

«پروانه بهره برداری»
واحد تولیدی قارچ های خوراکی

براساس درخواست شماره ..... مورخ ..... متقاضی ..... و براساس مفاد صورتجلسه مورخ ..... کمیته فنی صدور پروانه های استان به موجب این پروانه به :

آقای / خانم ..... فرزند ..... شماره شناسنامه ..... صادره از ..... تاریخ تولد ..... کد ملی .....

شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ ..... با توجه به پروانه تاسیس شماره ..... مورخه ..... اجازه داده می شود که در زمینی به مساحت

متربوط واحد پرورش قارچ با سالهای تولید به مساحت ..... متربوط و تولید سالیانه ..... تن و تاسیسات مورد نیاز شامل:

مشخصات سالن های پرورش قارچ							
تاسیسات	سردهخانه (اولیه و ثانویه) اطاق سورت و بسته بندی (متربوط)	انباری (متربوط)	نگهدانی و اطاق کارگری (متربوط)	قفese بندی (متربوط)	مساحت کل (متربوط)	مساحت هر سالن (متربوط)	تعداد سالن ها
گرمایشی و سرمایشی و مخازن سوخت (متربوط)							

در شهرستان ..... بخش ..... روستا ..... پلاک ثبتی ..... فرعی از ..... اصلی فعالیت نماید.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان .....
رئیس سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استان .....

توجه :

- مدت اعتبار این پروانه از تاریخ صدور دو سال می باشد.
تمدید اول از تاریخ ..... تا تاریخ ..... می باشد و شماره ..... تاریخ ..... مهر و امضاء .....
تمدید دوم از تاریخ ..... تا تاریخ ..... می باشد و شماره ..... تاریخ ..... مهر و امضاء .....
تمدید سوم از تاریخ ..... تا تاریخ ..... می باشد و شماره ..... تاریخ ..... مهر و امضاء .....
توضیح اینکه اجرای تعهدات متقاضی به شرح ظهر پروانه الزامی می باشد.

تعهدات متقاضی:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و اینیه مربوطه به گلخانه را طبق طرح نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.
- تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عنداللزوم پیمانکار، تحویل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ایبی که به تایید مهندس مشاور رسیده است را ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در تامین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در بازاریابی و فروش محصول برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط ناظر، آغاز نماید.
- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوارکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوارکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوارکی مجاز می باشد.
- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادرکننده پروانه بالامانع می باشد
- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی و اگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.
- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربسط کشور اعلام می گردد.
- دارندگان پروانه تاسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهرهبرداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهرهبرداری اعلام نمایند.
- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادر شده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.
- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهرهبرداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.
- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.
- بمنظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با مختلفین برخورد خواهد شد.
- متقاضی متعهد می گردد که هرگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات واردہ از نامبرده اخذ خواهد شد.

- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تأسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراث است و چنانچه وراث یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

..... کد پروانه : ..... شماره پروانه : ..... تاریخ صدور:

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان	وزارت جهاد کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی استان
---	---

محل الصاق عکس

«محوز تغییر کشت»

واحد تولیدی

براساس درخواست شماره ..... مورخ ..... متقضی ..... و مفاد صورتجلسه مورخ ..... کمیته فنی صدور پروانه های گلخانه ای استان به موجب این مجوز به : آقای / خانم ..... کد ملی ..... فرزند ..... شماره شناسنامه ..... صادره از ..... متولد ..... و یا شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ ..... اجازه داده می شود که با توجه به پروانه بهره برداری شماره ..... مورخ ..... در گلخانه به مساحت ..... مترمربع محصول ..... کشت نماید.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان

رئیس سازمان نظام مهندسی

کشاورزی و منابع طبیعی استان

تعهدات متقاضی:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و ابینیه مربوطه به گلخانه را طبق طرح نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.

تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عندالزوم پیمانکار، تحويل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ایی که به تایید مهندس مشاور رسیده است را ندارد.

- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در تامین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای دستگاه صادرکننده ندارد.

- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در بازاریابی و فروش محصول برای دستگاه صادرکننده ندارد.

- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط ناظر، آغاز نماید.

- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوراکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوراکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوراکی مجاز می باشد.

- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادرکننده پروانه بلامانع می باشد

- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی واگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.

- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربسط کشور اعلام می گردد.

- دارندگان پروانه تاسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهرهبرداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهرهبرداری اعلام نمایند.

- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادر شده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.

- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهرهبرداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.

- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.

- بمنظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با متخلفین برخورد خواهد شد.

- متقاضی متعهد می گردد که هرگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات واردہ از نامبرده اخذ خواهد شد.

- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تاسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراث است و چنانچه وراث یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

کد پروانه : .....

شماره پروانه : .....

تاریخ صدور: .....

سازمان نظام مهندسی ..... وزارت جهاد کشاورزی .....
کشاورزی و منابع طبیعی استان ..... سازمان جهاد کشاورزی استان .....

محل الصاق عکس

«مجوز توسعه»

واحد تولیدی ....

براساس درخواست شماره ..... مورخ ..... مقاضی .....
و مفاد صورتجلسه مورخ ..... کمیته فنی صدور پروانه های گلخانه ای استان به موجب این مجوز به :
آقای / خانم ..... فرزند ..... شماره شناسنامه ..... صادره از ..... متولد ..... کد ملی
و یا شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ .....
اجازه داده می شود که با توجه به پروانه بهره برداری شماره ..... مورخ ..... در گلخانه به مساحت .....
متربع محصول ..... کشت نماید.

رئیس سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی استان

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان

تعهدات متقاضی:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و ابنيه مربوطه به گلخانه را طبق طرح نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.
- تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عنداللزوم پیمانکار، تحويل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ای بی که به تایید مهندس مشاور رسیده است را ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در تامین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در بازاریابی و فروش محصول برای دستگاه صادرکننده ندارد.
- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط ناظر، آغاز نماید.
- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوارکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوارکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوارکی مجاز می باشد.
- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادرکننده پروانه بالامانع می باشد
- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی و اگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.
- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربسط کشور اعلام می گردد.
- دارندگان پروانه تاسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهرهبرداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهرهبرداری اعلام نمایند.
- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادر شده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.
- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهرهبرداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.
- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.
- بمنظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با مختلفین برخورد خواهد شد.
- متقاضی متعهد می گردد که هرگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات واردہ از نامبرده اخذ خواهد شد.

- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تأسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراث است و چنانچه وراث یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

کد پروانه : .....
 شماره پروانه : .....
 تاریخ صدور: .....

سازمان نظام مهندسی
 کشاورزی و منابع طبیعی استان

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان جهاد کشاورزی استان

محل الصاق عکس

«مجوز بهسازی و نوسازی»

..... واحد تولیدی

براساس درخواست شماره ..... مورخ ..... متقاضی .....
 و مفاد صورتجلسه مورخ ..... کمیته فنی صدور پروانه های گلخانه ای استان به موجب این مجوز به :
 آقای / خانم ..... فرزند ..... شماره شناسنامه ..... صادره از ..... متولد ..... کد ملی .....
 و یا شرکت ..... به شماره ثبت ..... مورخ ..... اجازه داده می شود که با
 توجه به پروانه بهره برداری شماره ..... مورخ ..... در گلخانه به مساحت ..... متر مربع نسبت به بهسازی
 و نوسازی اقدام نماید.

.....
 رئیس سازمان نظام مهندسی

.....
 کشاورزی و منابع طبیعی استان

تعهدات متقاضی:

- متقاضی متعهد می شود تأسیسات و ساختمان و ابینیه مربوطه به گلخانه را طبق طرح نقشه مصوب و مطابق با دستورالعمل های موجود در نظام گلخانه ایجاد نماید.

تبصره ۱: طرح و نقشه مصوب توسط مهندس مشاور پروژه به متقاضی و عندالزوم پیمانکار، تحويل می گردد و متقاضی حق هیچگونه دخل و تصرف در طرح نقشه ایی که به تایید مهندس مشاور رسیده است را ندارد.

- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در تامین اعتبارات و تسهیلات بانکی برای دستگاه صادرکننده ندارد.

- متقاضی آگاهی کامل دارد که صدور پروانه تعهدی در بازاریابی و فروش محصول برای دستگاه صادرکننده ندارد.

- متقاضی متعهد می گردد عملیات پروژه خود را با هماهنگی و اطلاع مهندس ناظر و پس از بازدید، تایید و تکمیل فرم شروع عملیات توسط ناظر، آغاز نماید.

- استفاده از زمین، ساختمانها، تأسیسات و تجهیزات مربوط به گلخانه و واحد پرورش قارچ خوارکی در موارد غیرمرتبط با فعالیت گلخانه و پرورش قارچ خوارکی ممنوع بوده و صرفاً برای فعالیتهای گلخانه ای و پرورش قارچ خوارکی مجاز می باشد.

- حق انتفاع از مزایای قانونی پروانه متعلق به دارنده آن می باشد و انتقال حق انتفاع با موافقت صادرکننده پروانه بلامانع می باشد

- خرید و فروش اراضی ملی و دولتی واگذار شده توسط دولت منوط به اجرای کامل طرح و رعایت شرایط و ضوابط واگذاری می باشد.

- در صورت واگذاری یا فروش اراضی مندرج در پروانه تاسیس، قبل از پیشرفت حداقل ۵۰ درصد عملیات اجرایی ساخت گلخانه و در صورت واجد شرایط بودن خریدار، پروانه فوق الذکر باطل شده و مراتب جهت لغو کلیه امتیازات ناشی از پروانه فوق الذکر به ادارات و سازمانهای ذیربسط کشور اعلام می گردد.

- دارندگان پروانه تاسیس باید به محض اتمام عملیات ساخت گلخانه و تأسیسات و قبل از بهرهبرداری به سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان مراجعه و مراتب را جهت صدور پروانه بهرهبرداری اعلام نمایند.

- کلیه مزایای ناشی از پروانه های صادر شده، به صاحبان آنها تعلق دارد و انتقال آن به غیر، منوط به موافقت کمیته صدور پروانه های استان خواهد بود.

- گلخانه داران نباید با دریافت پروانه بهرهبرداری برای یک گروه محصولی خاص نسبت به کشت انواع گیاهان و محصولات دیگر اقدام کنند.

- متقاضیان باید نسبت به بیمه محصولات تولیدی و سازه های گلخانه ای خود اقدام نمایند.

- بمنظور ارتقاء بهره روی تولید، حضور مسئول فنی در تمام مراحل الزامی است، در غیر این صورت برابر ضوابط با متخلفین برخورد خواهد شد.

- متقاضی متعهد می گردد که هرگونه فعالیت غیر از فعالیت تولید محصولات گلخانه ای را در قطعه زمین مورد صدور پروانه گلخانه انجام ندهد و در صورت گزارش مهندس ناظر و لغو پروانه، سایت زمین را به حالت اولیه خود برگرداند و در غیر این صورت برابر مقررات اقدام و خسارات واردہ از نامبرده اخذ خواهد شد.

- در صورت فوت صاحب پروانه فعالیت گلخانه ای (تأسیس، بهره برداری و ....) حقوق متعارف ناشی از واحد گلخانه ای متعلق به وراث است و چنانچه وراث یا نماینده قانونی آنها مایل به ادامه فعالیت باشند در صورت دارا بودن شرایط می توانند نسبت به اصلاح پروانه ها با رعایت مقررات نظام گلخانه اقدام کنند.

ج - جداول

جدول خمیمه شماره ۱

مقایسه سه نوع سیستم کشت هیدرопونیک

مواد دانه‌بندی	NFT	پشم سنگ
واحدهای کاشت در این سیستم می‌تواند به طور مجزا یا مرتبط با هم باشد (سیستم می‌تواند چرخشی یا غیر چرخشی باشد).	واحدهای کاشت در این سیستم مرتبط با یکدیگر است (محلول در آن گردش داشته و بازیافت می‌شود)	واحدهای کاشت در این سیستم، به طور مجزا از یکدیگر است(مازاد محلول از آن خارج می‌شود)
برخی اوقات نمک‌های معدنی، به بعضی از مواد دانه‌بندی موجود در محیط مانند اسکوریا، می‌چسبد.	نمک‌های معدنی به ندرت در جوی‌ها یا کanal های کشت، تجمع پیدا می‌کند.	دارای قابلیت خروج نمک‌های معدنی از بستر، به نحوی سهل و سریع است.
معمولًاً برای تعدادی از محصولات محیط کشت مورد استفاده مجدد قرار می‌گیرد.	هیچ بخشی از این سیستم دور انداختنی نیست.	قالب‌های پشم سنگ بعد از پایان یک دوره تولید، دور انداخته می‌شود.
نسبت آب - هوا، بین آبیاری‌های انجام شده تغییر می‌کند.	نسبت آب - هوا ثابت باقی می‌ماند.	نسبت آب - هوا، بین آبیاری‌های انجام شده تغییر می‌کند.
فشار لازم برای به جریان در آوردن مقدار آب کافی در سیستم آبیاری قطره‌ای، مورد نیاز است.	ریشه‌های حجیم و قوی برخی گیاهان مانند خیار می‌تواند مانع جریان آب در سیستم شود.	برای حفظ رطوبت قالب‌های پشم سنگ به ۱۵٪ آب دهی مازاد نیاز است.
-	برای جلوگیری از بروز حالت عدم تعادل در محلول غذایی همواره باید کنترل‌های لازم اعمال شود.	احتمال ایجاد عدم تعادل در ترکیب محلول غذایی، وجود ندارد
کشت در این سیستم برای بیشتر محصولات مناسب است.	کشت در این سیستم برای بیشتر محصولات به جز انواع گیاهان خانواده کدوئیان مناسب است.	کشت در این سیستم برای بیشتر انواع محصولات، مناسب است.

جدول خمیمه شماره ۲

جدول کمی و کیفی آب و خاک در گلخانه ها

نام محصول	مناسب آب (میکروموس برسانسیمتر)	مناسب EC EC مناسب خاک	مناسب PH PH مناسب آب	مناسب خاک PH مناسب خاک
گلهای شاخه بریده (رز، گلابیل، مریم و ژربا و آسترومریا و میخک و دادوی)	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۵/۴-۶/۵	۵/۵-۶/۵ برای کشت هیدروپونیک و بقیه کشتها
گیاهان فصلی (همیشه بهار و اطلسی)	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۶-۷	۶-۷
گیاهان آپارتمانی (کاکتوس، آگلونما، دیفن باخیا و فیکوس)	۱۰۰۰	۱۰۰۰ - ۱۲۰۰	۶-۷	۶/۵-۷/۶ و بقیه کاكتوسها
درخت و درختچه های زینتی (نارون، بید، زبان گنجشک، یوکا و توری)	۱۰۰۰-۲۰۰۰	۱۰۰۰-۲۰۰۰	۶-۷	۶-۷
قارچ خوارکی	۷۰۰	۵۰۰-۱۰۰۰ (خاک پوششی)	۷	۶/۸-۷/۵ (خاک پوششی)
خیار سبز	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۶/۵	۶/۵
گوجه فرنگی	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۶/۵	۶/۵
توت فرنگی	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۶	۶
گیاهان داروئی (رزماری، اسطوخودوس، آویشن و به لیمو)	۳۰۰۰	۴۰۰۰	به غیر از به لیمو که است بقیه ۶-۸	۶/۸-۸/۲ اسطوخودوس ۴/۵-۷/۳ آویشن ۵-۶/۵ به لیمو
زعفران	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۷-۸	۷-۸

منابع مورد استفاده:

۱. مدیریت گلخانه (تکنولوژی تولید محصولات گلخانه‌ای) - تالیف دکتر محمدرضا حسندخت- انتشارات مرزدانش - ۱۳۸۴
۲. مدیریت گلخانه (جلد ۱ و ۲)، تالیف پاول. وی. نلسون، ترجمه و انتشار سازمان پارکها و فضای سبز شهر تهران- تابستان ۱۳۷۴
۳. مجموعه مقالات اولین سمپوزیوم بررسی وضعیت موجود سازه ها و اتوМАسیون گلخانه‌ای در ایران و راهکارهای توسعه- وزارت جهاد کشاورزی - خرداد ۱۳۸۲ - محلات
۴. مجموعه مقالات همایش تکنولوژی تولیدات گلخانه‌ای- ناشر سازمان انتشارات - جهاد دانشگاهی واحد گیلان - ج اول - انتشار ۱۳۸۴
۵. تهییه بسترهای تغذیه و آبیاری در محصولات گلخانه ای- ترجمه و تدوین دکتر سید جلال طباطبائی، دکتر محمد جعفر ملکوتی- انتشارات سنا - تابستان ۱۳۸۴ (وزارت جهاد کشاورزی، معاونت امور با غبانی)
۶. ضوابط و معیارهای تدوین شده در خصوص دستورالعمل های صدور پروانه های تاسیس، بهره برداری واحدهای گلخانه ای - سازمان جهاد کشاورزی استان تهران
۷. نظریه های فنی موسسات تحقیقاتی

خواننده گرامی

دفتر نظام فنی اجرایی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریس‌جمهور، با گذشت بیش از سی سال فعالیت تحقیقاتی و مطالعاتی خود، افزون بر چهارصد عنوان نشریه تخصصی-فنی، در قالب آینه‌نامه، ضابطه، معیار، دستورالعمل، مشخصات فنی عمومی و مقاله، به صورت تالیف و ترجمه، تهییه و ابلاغ کرده است. نشریه پیوست در راستای موارد یاد شده تهییه شده، تا در راه نیل به توسعه و گسترش علوم در کشور و بهبود فعالیت‌های عمرانی به کار برده شود. فهرست نشریات منتشر شده در سال‌های اخیر در سایت اینترنتی [قابل دستیابی می‌باشد.](http://tec.mpor.org.ir)

دفتر نظام فنی اجرایی

Islamic Republic of Iran
Vice Presidency for Strategic Planning and Supervision

**Greenhouse Development Criteria
Executive Regulations and Guidelines of Greenhouses**

NO.472

Office of Deputy for Strategic Supervision
Bureau of Technical Execution System
<http://tec.mporg.ir>

Jihad-e- Agriculture Ministry
Deputy of Plants Production Affairs
Orno.mental and Medicinal Plants Affairs
Burcau
<http://agron.agri-jahad.ir>

این نشریه

با عنوان دستورالعمل و مقررات اجرایی گلخانه‌ها شامل کلیه دستورالعمل‌ها، مقررات اجرایی و فرآیندهای تهییه و تصویب طرحها و احداث گلخانه‌ها و مجتمع‌های گلخانه‌ای در کشور می‌باشد که در راستای مقررات ملی کشاورزی تهییه و تدوین گردیده است. . این مقررات روابط ارائه دهنده‌گان خدمت (مهندسین کشاورزی) و گیرنده‌گان خدمات را سامان می‌دهد.